ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΑΞ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἡ συνδρομὴ εἶνε προπληρωτέα ὑποχρεωτικῆς

ΕΝ ΤΩι ΕΣΩΤΕΡΙΚΩι		ΕΝ ΤΩι ΕΞΩΤΕΡΙΚΩι	
Ἐτησία	Σελ. 12	Ἐτησία	Σελ. 14
Ἑξάμηνος	» 6	Ἑξάμηνος	» 8

Τιμὴ ἑκάστου φύλλου γρόσια 3.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

ΤΗι ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΟΔΟΣ.—Ἀγορὰ Κύκκου Ἀριθ. 26.

ΕΤΟΣ Α' (ΙΑ') ΑΡΙΘ. 9 (644)

ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑι (Κύπρου),

τῇ 18ῃ Ἰουνίου 1919.

Ἡ 17Η ΙΟΥΝΙΟΥ

ΜΕΓΑΛΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΗΡΙΣ

Πολὺ φοβούμεθα ὅτι ἡ ἐπετηρὶς τῆς ἐνάρξεως τοῦ κατὰ τῆς Βουλγαρίας πολέμου τῇ 17ῃ Ἰουνίου 1913 θὰ παρέλθῃ ἀπαρατήρητος καὶ ἀνεόρταστος, διότι θὲν παρεσχέθη ἀκόμη καιρὸς εἰς τὴν ἐθνικὴν ἱστορίαν ν' ἀναγράψῃ αὐτὴν ὡς μίαν τῶν λαμπροτέρων καὶ ἐνδοξοτέρων ἡμερῶν ἐν τῷ μακραίωνι βίῳ τῆς φυλῆς· ἡμῶν, καταβάλλεται δὲ καὶ ἄλλως προσπάθεια πρὸς ἐξάλειψιν αὐτῆς ἀπὸ τῆς μνήμης τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ—προσπάθεια πάντως, ματαία καὶ ἀτελεσφόρητος.

Ἡ 17η Ἰουνίου ἀποτελεῖ τὴν ἀφετηρίαν ὅλης τῆς ἐθνικῆς εὐτυχίας καὶ δόξης ἐφεξῆς καὶ εἰς αὐτὴν θὰ ἀνάγηται ἡ πανελλήνιος ἕνωσις καὶ ἀποκατάστασις μετὰ τοῦ παρομαρτοῦντος ἐθνικοῦ μεγαλείου, οὐδ' εἶνε δυνατὸν ἡ νεοτέρα ἐθνικὴ ἱστορία νὰ ἀναγράψῃ μετὰ τὴν 25 Μαρτίου 1821, ἐνδοξοτέραν καὶ τελεσφορωτέραν ἡμέραν ἐθνικήν.

Τὸν ἀνέφικτον ἄλλως συνασπισμὸν τῶν χριστιανικῶν κρατῶν τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου καὶ τὸν ἐπακολουθήσαντα συμμαχικὸν τούτων πόλεμον κατὰ τῆς Τουρκίας ἐδημιούργησεν ὁ νεοτουρκικὸς σωβινισμός, ἐπιχειρήσας συνολικὸν διωγμὸν κατὰ πάντων τῶν ὑπὸ τὴν Τουρκίαν μὴ Μωαμεθανικῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν Χριστιανικῶν λαῶν.

Ἡ Ἑλλάς, ἡ διὰ τοῦ στόλου αὐτῆς, ἰδίᾳ, γενομένη σπουδαιότατος παράγων τῆς συμμαχικῆς νίκης διέτρεχε τὸν κίνδυνον νὰ ἴδῃ ματαιουμένους διὰ παντὸς τοὺς μεγάλους καὶ δικαίους ἐθνικοὺς πόθους αὐτῆς, ἐὰν ἐπραγματοποιεῖτο ἡ προϋπάρχουσα μυστικὴ συνθήκη τοῦ Ἀπριλίου 1912 μεταξὺ Βουλγαρίας καὶ Σερβίας, δι' ἧς τὰ δύο ταῦτα σλαυικὰ ἢ σλαυόφωνα ἔθνη διενέμοντο εἰς ἄλληλα τὴν Μακεδονίαν ὁλόκληρον, θὰ ἀφίνοντο δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ Ἤπειρος αἱ νῆσοι καὶ μικρὰ λωρὶς πέρα τῶν Καμβουνίων ὀρέων.

Ἡ συστηματικὴ καὶ δεξιώταια ὀργανωμένη φιλοβουλγαρικὴ προπαγάνδα διέσπειρεν ἀνὰ τὸν κόσμον τὴν φήμην ὅτι ἡ Βουλγαρία ἐγένετο ὁ πρώτιστος καὶ ἰσχυρότατος παράγων τῆς συμμαχικῆς νίκης καὶ αὐτὴ ἐπιστεύετο ὡς ἡ ζωτικωτέρα καὶ εὐρωστοτέρα ἐθνικὴ καὶ κρατικὴ δύναμις ἐν Ἀνατολῇ.

Ἡ Βουλγαρία κατῆλθε μέχρι τοῦ Αἰγαίου καὶ ἀπεπειράθη μάλιστα διὰ δόλου νὰ προκαταλάβῃ τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν καταλαμβάνουσα τὴν Θεσσαλονίκην, τοῦθ' ὅπερ ἐματαίωσεν ἡ ἐσπευσμένη καὶ νικηφόρος πορεία τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων ὑπὸ τὸν διάδοχον καὶ στρατάρχην τότε Κωνσταντῖνον.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἐπεδιώκετο μετὰ θέρμης μάλιστα ἡ συγκρότησις Συνδέσμου Βαλκανικοῦ ὑπὸ τῶν Συμμάχων Κρατῶν καὶ τῆς Ρουμανίας, ὅστις θὰ ἐξυπηρέτει ἀποκλειστικῶς καὶ τεραστίως τὰ βουλγαρικὰ συμφέροντα θὰ κατεδικαζε δὲ διὰ παντὸς τὸν Ἑλληνισμὸν εἰς ἀφάνειαν καὶ μηδαμινότητα ἀφαιρῶν αὐτὸν πᾶσαν ἐφεξῆς ἐλπίδα περὶ τῆς ἐθνικῆς καὶ πολιτικῆς ἑνότητος καὶ ἀποκαταστάσεώς του. Ἡ Κωνσταντινούπολις ἀπέβαινε οὕτω ἀδιαφιλονίκητος λεία τῆς Βουλγαρίας καὶ ὁ Ἀσιατικὸς Ἑλληνισμὸς κατεδικάζετο εἰς αἰώνιον χωρισμὸν ἀπὸ τῆς ἐλευθέρας μητρὸς Ἑλλάδος καὶ ἀφίνετο λεία τοῦ ἐπαπειλοῦντος τὴν Ἀσίαν Πανσλαυισμοῦ.

Ἐν τούτοις ἐν ἐπιγνώσει πάντων τῶν μεχίστων τούτων ἐθνικῶν κινδύνων ἐθυσιάζετο ἡ ἑλληνικωτάτη Ἀνατολικὴ Μακεδονία καὶ ἡ Θράκη μεθ' ἑνὸς ἑκατομμυρίου Ἑλλήνων πρὸς σύμπηξιν τοῦ τόσον ὀλεθρίου εἰς τὸν Ἑλληνισμὸν Βαλκανικοῦ Συνδέσμου.

Τὸν μέγιστον τοῦτον κίνδυνον εὐτυχῶς ἀπεμάκρυνεν αὐτὴ ἡ ἀκόρεστος φιλοκτημοσύνη καὶ ὁ ἀκόρεστος σωβινισμὸς τῶν Βουλγάρων. Διενοήθησαν οὗτοι καὶ ἀπεφάσισεν ὅπως μετὰ τῆς Θράκης μέχρι Τσατάλτσας καταλάβωσι τὴν Μακεδονίαν ὅλην, ὡς χώραν δῆθεν Βουλγαρικήν, καὶ ἠνάγκασαν νὰ ἑνωθῶσι κατ' αὐτῆς Ἑλλάδα καὶ Σερβίαν μετὰ τοῦ Μαυροβουνίου. Κατὰ τὴν νύκτα τῆς 16 πρὸς τὴν 17ην Ἰουνίου 1913 ὁ Βουλγαρικὸς στρατὸς ἐνήργησεν ἐπίθεσιν αἰφνιδιαστικὴν καὶ ὁρμητικὴν κατά τε τοῦ Σερβικοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἤρξατο οὕτω ἀκήρυκτος ὁ κατὰ τῆς Βουλγαρίας συμμαχικὸς πόλεμος Ἑλλήνων, Σέρβων καὶ Μαυροβουνίων.

Ὁ βασιλεὺς ἤδη καὶ στρατηλάτης Κωνσταντῖνος, ὑπὲρ πάντα ἄλλον Ἕλληνα ἐμπεφορημένος ὑπὸ τῆς Μεγάλης ἐθνικῆς ἰδέας καὶ προσηλωμένος εἰς τὰς μεγάλας ἐθνικὰς παραδόσεις, τὸν κατὰ τῆς Βουλγαρίας πόλεμον ἐπεδίωκεν ἀντὶ πάσης θυσίας διαβλέπων τὸν μέγιστον κίνδυνον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἂν ὑπὸ τὰς τότε περιστάσεις συνεκροτεῖτο Βαλκανικὸς Σύνδεσμος μετὰ τῆς Βουλγαρίας εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ τῆς ἡγεμονίας αὐτῆς ἀνὰ τὴν Βαλκανικὴν Χερσόνησον.

Τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν εἶχε παρατάξει ἔναντι τοῦ Βουλγαρικοῦ μετὰ σπανίας στρατηγικῆς προνοίας καὶ διορατικότητος, ὥστε νὰ ὑπομείνῃ οὗτος ἀκλονήτως τὴν ὁρμητικὴν αἰφνιδιαστικὴν ἐπίθεσιν καὶ ν' ἀναλάβῃ σύντονον καὶ ἐρρωμένην ἀντεπίθεσιν, ἥτις μέχρι τέλους τοῦ ραγδαίου καὶ θριαμβευτικοῦ πολέμου ἀπετέλεσεν ὑπέροχον καὶ μοναδικὸν ἴσως παράδειγμα ἡρωϊσμοῦ καὶ στρατηγικῆς δεινότητος, ὥστε καὶ ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὡς Στρατάρχης νὰ κατακτήσῃ τὴν παγκόσμιον τιμὴν καὶ τὸ Ἐπιτελεῖον Αὐτοῦ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς μέγα ἐπιτελεῖον μικροῦ στρατοῦ.

Ἐνίκησαν καὶ οἱ Σέρβοι καθ' ἑαυτοὺς τοὺς ἔναντί των Βουλγάρους, ἀλλ' οὐδεμία νικηφόρος μάχη των ἐχαρακτηρίσθη ὑπὸ θυελλώδους ὁρμῆς καὶ ραγδαίας τροπῆς τοῦ ἐχθροῦ. Αἱ ἀλλεπάλληλοι ἢ ταυτόχρονοι νίκαι ἐν Κιλκίς, ἐν Κιλινδίρ καὶ Λοϊράνῃ, ἐν Δεμίρ Ἰσσάρ, ἐν Λαχανᾷ, ἐν Μελενίκῳ, Νευροκοπίῳ, Κρέονα εἰς τὸ ἡλίβατον ὕψωμα 1273, εἰς Σεμιτλῆ καὶ Τζουμαγιὰν μέχρι τῶν Βουλγαρικῶν αὐτῶν συνόρων ἐναντίον στρατοῦ ἐμπειροπολέμου καὶ γενναίου, ἡττωμένου ἐν μιᾷ θέσει καὶ ἀνασυντασσομένου ἐν ἄλλῃ, θὰ ἀποτελέσωσι τὴν ὡραιοτέραν καὶ λαμπροτέραν δόξαν τοῦ ἡρωϊκοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ μεγάλου καὶ ἐνδόξου στρατάρχου καὶ Βασιλέως Κωνσταντίνου.

Ἡ λαμπρὰ καὶ μοναδικὴ αὕτη νίκη κατὰ τῆς Βουλγαρίας, ἐὰν ἀπὸ στρατηγικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἀπόψεως εἶνε ἀληθὴς μεγαλουργία, ἔσχεν ἐπὶ πλέον τὰς εὐτυχεστέρας καὶ λαμπροτέρας διὰ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ συνεπείας.

Ἐν πρώτοις ἐξηλείφθη ἀπὸ τοῦ κόσμου τὸ μέγα γόητρον τῆς Βουλγαρίας καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἀνέκτησε τὴν τιμὴν καὶ τὸν σεβασμὸν ὅστις ὀφείλεται οὐχὶ πλέον εἰς τὴν μεγάλην καὶ ἔνδοξον ἱστορίαν του ἀλλ' εἰς τὰς ἀνδραγαθίας καὶ τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ ἐν τῷ παρόντι. Ἀφῃρέθη διὰ παντὸς ἀπὸ τῆς Βουλγαρίας πᾶσα δικαιολογία πρὸς διεκδίκησιν τῆς ἡγεμονίας μεταξὺ τῶν χριστιανικῶν κρατῶν ἐν τῇ Βαλκανικῇ καὶ τῇ Ἐγγὺς Ἀνατολῇ, καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς καταλαμβάνει τὴν ἀνήκουσαν εἰς αὐτὸν ἐπικρατοῦσαν θέσιν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῇ, λογιζόμενος ἐφεξῆς ὡς σπουδαῖος παράγων πολιτισμοῦ καὶ δράσεως ἐν ταῖς πάλαι ποτὲ χώραις αὐτοῦ.

Δυστυχῶς τὸ ἀκούσιον λάθος τῆς συνθήκης τῶν Ἀθηνῶν, ὅτε ἡ Βουλγαρία διετήρησε τὴν ἐπέκτασιν αὐτῆς εἰς τὸ Αἰγαῖον, κατὰ τὴν συνθήκην τοῦ Βουκουρεστίου ἐγένετο ἑκουσίως τώρα καὶ κατὰ τρόπον ἀνεξήγητον.

Ἡ Βουλγαρία συντριβεῖσα καὶ ἀποσυντεθεῖσα στρατιωτικῶς καὶ οἰκονομικῶς εἶχε καταστῇ ἀνίκανος νὰ διατηρήσῃ τὴν ἀφεθεῖσαν καὶ πάλιν αὐτῇ δυτικὴν Θράκην καὶ παρεκάλεσε τὴν τότε κυβέρνησιν τοῦ κ. Βενιζέλου, ὅπως παρατείνῃ τὴν κατοχὴν τῆς Δ. Θράκης ἐπὶ ἕνα μῆνα, μεχρισοῦ συγκροτήσῃ δύναμιν ἐπαρκῆ πρὸς ἀνακατάληψιν καὶ ὑπερράσπισιν αὐτῆς κατὰ πιθανῆς νεοτουρκικῆς ἐπιθέσεως. Παραδόξως ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις συνήνεσε καὶ διὰ τοῦ στρατοῦ αὐτῆς διετήρησε τὴν Δ. Θράκην ὡς παρακαταθήκην ὑπὲρ τῆς Βουλγαρίας, καὶ τὸ παραδοξότερον εἶναι ὅτι ἡ Βουλγαρία μὴ δυνηθεῖσα νὰ συγκροτήσῃ ἐπαρκῆ δύναμιν στρατιωτικὴν ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, ἐζήτησε καὶ ἔλαβε παράτασιν ταύτης ἕνα ἐπὶ πλέον μῆνα, ὁπότε ἠδυνήθη νὰ ἀνακαταλάβῃ τὴν Θράκην, ἵνα φράττῃ διὰ παντὸς τὸν δρόμον τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὴν περίδοξον Πόλιν τῶν ἱερωτέρων πόθων καὶ τῶν γλυκυτέρων ὀνείρων αὐτῶν. Ἡ σκιὰ τοῦ μεγάλου πανσλαυισταῦ Ἰγνάτιεφ θὰ ἠδύνατο πάντοτε σαρκαστικῶς νὰ λέγῃ: Οἱ Ἕλληνες ἂς μεταβῶσι κολυμβῶντες εἰς Κων)πολιν.

Ὁπωσδήποτε, ὅταν διαλυθῇ ἡ ἀχλὺς τῶν προσωπικῶν καὶ τῶν κομματικῶν παθῶν καὶ θὰ δύνωνται ὁ ἱστορικὸς νὰ διαγινώσκῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ δίκαιον ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν γεγονότων καὶ ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν διαχειριστῶν αὐτῶν θὰ γένηται δυνατὴ ἡ διάκρισις τῶν εὐθυνῶν καὶ ἡ ἀπονομὴ πλήρους δικαιοσύνης εἰς τοὺς κυρίους παράγοντας καὶ συντελεστὰς τῶν μεγάλων καὶ εὐτυχῶν γεγονότων, ὧν αἱ συνέπειαι ἀπέβησαν τοσοῦτον μεγάλαι καὶ εὐτυχεῖς διὰ τὸ ἐθνικὸν καὶ πολιτικὸν μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἐπὶ τῇ ἐπετηρίδι τῆς ἐνάρξεως τοῦ κατὰ τῆς Βουλγαρίας νικηφόρου πολέμου τὸ Πανελλήνιον μετ' εὐλαβείας στέφει τοὺς ἱεροὺς τάφους τῶν ἀπαραμίλλων ἡρώων, τῶν ἐνδόξως πεσόντων κατ' αὐτόν, ἀπονέμει δὲ ἀέδιον καὶ ἄφθιτον φόρον τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ἐστεμμένον στρατηλάτην τὸν ὁδηγήσαντα τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν ἀπὸ νίκης εἰς νίκην κατὰ τῶν δύο προαιωνίων ἐχθρῶν καὶ ἐξασφαλίσαντα τὴν συνολικὴν ἑνότητα καὶ ἀποκατάστασιν τοῦ Πανελληνίου.

ΣΜΥΡΝΑΪΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΣΤ'.

Αἱ παρεξηγούμεναι Σμυρναῖαι.

Παρατείνομεν τὸν λόγον περὶ τοῦ Σμυρναϊκοῦ γυναικείου κόσμου διότι ἐκ τῆς μετέπειτα μακρᾶς πείρας ἐπεισθημεν ὅτι ἡ ἐλευθεριότης περὶ τοὺς τρόπους καὶ ἡ φαιδρότης παρεξηγήθησαν εἰς τὸν ἄλλον Ἑλληνικὸν κόσμον καὶ ἰδίᾳ ἐν Ἑλλάδι ὅπου γνώριμοι καὶ φίλοι μετ' ἐπίσκεψιν εἰς Σμύρνην βρᾶχεῖαν, ἀπεκόμιζον ἀγαθὰς μεν περὶ πάντα τὰλλα ἐντυπώσεις καὶ ἀναμνήσεις δὲν συνεχώρουν δὲ τὴν ἐπίχαριν ἐλευθεριότητα καὶ τὴν ἀδιάπτωτον φαιδρότητα εἰς τὰς Σμυρναίας κόρας.

Ἡ ἄποψις μόνη τοῦ Σμυρναϊκοῦ οἴκου μὲ τὴν εὐρεῖαν καὶ κομψὴν ἐξώθυραν καὶ τὰ πολλὰ καὶ εὐρέα παράθυρα καὶ τὸν ὑπερκείμενον ἐξώστην δαλάφρακτον διὰ ζωηρῶν πολλάκις κεχρωσμένων ὑαλοπινάκων δεικνύουσιν ὅτι οἱ ἐνοικοῦντες ἀσμενοι προκαλοῦσι τὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ ἄλλου κοινωνικοῦ κόσμου ἀπὸ τοῦ ὁποίου δὲν θέλουσι νὰ χωρισθῶσιν καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν παραμένοντες

Ἅμα τις ὑπερβῇ τὴν φλιὰν εἰσέρχεται εἰς εὐρεῖαν ὡς τὰ πολλὰ αὐλὴν (παρ' ἡμῖν ἠλιακὸν) τῆς ὁποίας τὸ μαρμαρόστρωτον δάπεδον στίλβει ὑπὸ καθαριότητος, οἱ δὲ τοῖχοι εἶνε χρωματισμένοι διὰ χρωμάτων ἀνοικτῶν, πρασίνων, κυανῶν ἢ ἄλλων καὶ κοσμοῦνται διὰ κομψῶν ἀθοδοχείων φερόντων ποικίλα καὶ ἐκλεκτὰ ἄνθη καὶ εἰκόνας φαιδράς. Τὸ σαλόνι, ὡς εἴπομεν ἀλλαχοῦ, ἀντικρύζει εἰς τὴν ἐξώθυραν καὶ οἱ ἐν αὐτῷ καθήμενοι βλέπουσι τοὺς διαβάτας.

Κατὰ τὰς δειλινὰς μάλιστα ὥρας τῶν θερινῶν ἡμερῶν αἱ σμυρναῖαι δὲν ἔχουν ἐξέλθει εἰς τὴν προκυμαίαν κάθηνται πρὸ τῶν θυρῶν αὐτῶν ἢ ἐπὶ τῶν ἐξωστῶν ἀπερίττως ἀλλὰ φιλοκάλως ἐνδεδυμέναι. Αἱ κόροι πρὸ πάντων εἶναι λάλοι καὶ διακόπτουσι τὴν ἡδύλαλον ὁμιλίαν ἵνα συνθλίψωσι μεταξὺ τῶν μαργαριτωδῶν κοπτήρων αὐτῶν σπόρους πέπονος, ὑδροπέπονος ἢ κολοκύνθης, δι' ὧν εἶναι πᾶσα ἐφωδιασμένοι. Εἶναι τὸ ἰταλικὸν *passa tempo*.

Πρὸ τῶν διαβατῶν— ἂν εἶναι μάλιστα οὗτοι νέοι—δὲν ταπεινοῦσι τοὺς ὀφθαλμοὺς σεμνοτύφως ἀλλὰ προσβλέπουσιν αὐτοὺς ἀφελῶς καὶ φαιδρῶς, καὶ ἂν ἐκεῖνος δὲν ἔχει νὰ εἴπῃ τι διὰ τοῦ βλέμματος τοὐλάχιστον, ἡ σμυρναία κόρη ἔχει πάντοτε κάτι νὰ εἴπῃ, ὥστε ν' ἀκούεται, ἀλληγορικήν τιναἔκφρασιν εὐάρεστον ἢ καὶ δηκτικὴν διὰ τὸν ἀφελῆ διαβάτην·ὅσ τις εἶχε τὴν σεμνοτυφίαν νὰ παρέλθῃ πρὸ τοῦ φαιδροῦ ὁμίλου ἀδιάφορος καὶ σιωπηλός.

Ὁσάκις δὲ νέοι καθ' ὁμίλους περιέρχονται τὰς πάροδους ταύτας, τότε συνάπτονται μεταξὺ τῶν κορασιακῶν καὶ τῶν νεανικῶν ὁμίλων ἀφιμαχίαι εὐφυῶν καὶ φαιδρῶν λογοπαιγνίων ἢ ἀλληγορικῶν καὶ κομψῶν κολακευτικῶν ἐκφράσεων, ποικιλλομένων διὰ γελώτων ἀργυροήχων. Κατὰ τὸ ἑσπερινὸν λυκόφως ὁ Σμυρναῖος διαβάτης δὲν ξενίζεται ποσῶς βλέπων πρὸ τῶν θυρῶν ἢ τῶν ἰσογείων παραθύρων πασῶν σχεδὸν τῶν οἰκιῶν κατὰ ζεύγη τοὺς ἑραστὰς μετὰ τῶν ἐρωμένων αὐτῶν ἀρίζοντας (κορτετζάρουν, ζαχαρώνουν), καὶ τοῦτο εἶναι τόσον ἰσχυρῶς προσηρμοσμένον εἰς τὰ σμυρναϊκὰ ἤθη, ὥστε νὰ θεωρῆται ὅλως φυσικὸν καὶ ἄβλαβές, νὰ μὴ προξενῇ οὐδεμίαν ἐντύπωσιν καὶ εἰς γονεῖς καὶ εἰς ἀδελφούς, ἀλλ' οὔτε καὶ εἰς τὴν νενὲ ἢ τὸν πάππον, διότι καὶ αὐτοὶ τὸ αὐτὸ ἔπραττον κατὰ τὴν νεότητα αὐτῶν.

Τὸ τσάττισμα.

Ἡ λέξις εἶναι, νομίζομεν, τουρκική, καὶ σημαίνει πρόκλησιν, εἶναι δὲ ἐν χρήσει ἐν Κύπρῳ μεταξὺ τῶν ἐγχωρίων ἀοιδῶν καὶ ποιητάρηδων, οἵτινες ἐν στιχομυθίᾳ προκαλοῦσιν ἀλλήλους διὰ λόγων δηκτικῶν καὶ πειραστικῶν ἢ ἐν ἀμίλλῃ πλέκουσιν οὗτοι ὁλόκληρον ἆσμα.

Ἐν Σμύρνῃ τὸ τσάττισμα εἶναι πρόκλησις ἀλλὰ ἀνδρῶν πρὸς τὰς γυναῖκας, τῶν νέων πρὸς τὰς νέας. Ὁ ἔμπορος ἢ ἐμπορευόμενος, ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ καταστήματος ἢ τοῦ γραφείου του, ὁ διαβάτης καθ' ὁδὸν, ὅταν διέρχεται γυνὴ ἢ παρθένος εὐπρόσωπος δὲν διστάζει ν' ἀπευθύνῃ πρὸς αὐτὴν ἐκφράσεις κολακευτικάς.

Τί πιπιδάκι ποῦ εἶσαι! λιχταριστό μου παρπουνάκι. Τί ὠμορφη ποῦ εἶν' ἡ ἐλιά σου. Τὰ σγουρά σου τὰ μαλλάκια. Τὰ χειλάκια σου τὰ κοραλλένια.

Τοιαῦτα καὶ ἄλλα παραπλήσια Σμυρναία γυνὴ ἢ κόρη ἔχει νὰ ἀκούῃ εἰς πᾶν σχεδὸν βῆμα αὐτῆς καὶ ὁ μὴ Σμυρναῖος θὰ ἐνόμιζεν ὅτι τοῦτο θὰ εἶναι κόλασις διὰ τὰς Σμυρναίας καθ' ὁδόν.

Διόλου! τοὐναντίον μάλιστα. Ἡ Σμυρναία τσαττιζομένη δὲν ἐκδηλοῖ καὶ τὴν ἐλαχίστην δυσαρέσκειαν καὶ δὲν μορφάζει ποσῶς ἀλλὰ παρέρχεται ὡς νὰ μὴ ἀκούῃ τίποτε, καὶ ὁσάκις εἶναι τὸ τσάττισμα κομψὸν καὶ εὐφυὲς ἀφίνει νὰ διαχύνηται ἐπὶ τοῦ ὡραίου προσώπου ἡ φαιδρότης ἤτις τὸ καθιστᾷ ὡραιότερον.

Δὲν εἶναι ἄηθες εἰς ὁμίλους Σμυρναίων κορῶν πρὸ τῶν θυρῶν αὐτῶν καθημένων νὰ τσαττίζωσιν αὐταὶ τοὺς διαβάτας νέους καθ' ὁμίλους ἢ κατὰ μόνας ἀλλὰ κατὰ τρόπον πολὺ λεπτὸν καὶ ἀλληγορικόν, ὥστε νὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα ν' ἀρνῶνται τὸ τσάττισμα ἐν ἀνάγκῃ: Ὁ σκυθρωπὸς νέος διαβάτης θ' ἀκούσῃ ἐκ τινος φαιδροῦ ὁμίλου νεανίδων «τὰ μιρὰ τῆς χιλιάδας εἶναι πενηκόσια», «θυμᾶται τὴ νενέ του». (στετέ.) Ἂν εἶναι ὁ διαβάτης φαιδρὸς θὰ ἀκούσῃ: καθάρισε καρύδια, Ἐλένη. Ἄνοιξε ἡ τύχη σου καυμένη! «Χαρὰ στονε ποὺ θὰ σὲ πάρῃ.» Μὰ μὲ πάρῃ ἢ νὰ τὸν πάρω.» Ἀφράτα εἶναι τὰ μῆλά σου! Τὰ λόγια σου εἶνε μέλι. Τὰ μάτια σου εἶναι κομμάτι ἀπὸ τὸ γαλάζιο οὐρανό..... Εἶσαι φεγγάρι στὸ γέμισμά του.

Τοιαῦτα καὶ ἄλλα ἀνταλλάσσονται μεταξὺ νέων καὶ νεανίδων, χωρὶς τὸ παράπαν τοῦτο νὰ θεωρῆται ξετσιπωσιὰ καὶ ἀναισχυντία, ὡς θὰ ἐλέγετο ἐν Ἑλλάδι, καὶ εἴποτε συνέβαινέ τι τοιοῦτον ἐκεῖ, θὰ ἐξήστραπτον κουμπούρες καὶ κάμες δίκοπες. Νέος χωρὶς γιαβουκλοῦ δὲν εἶνε νέος· εἶνε ἀχμάκης, μπουταλᾶς, βλάκας.

Ἡ πατινάδες.

Ἐὰν τὸ λυκόφως καλύπτῃ ἅμα καὶ φωτίζῃ τὰ ζεύγη τῶν ἐρωμένων εἰς πάσας τὰς πάροδους τῆς Σμύρνης, αἱ πρῶτκι μεταμεσονύκτιοι ὧραι εἶνε ὧραι τῶν κωμαστῶν, εἶνε ὧραι τῆς πατινάδας.

Ὅμιλοι φίλων ζητοῦσι καὶ λαμβάνουσι πάντοτε ἄδειαν παρὰ τῆς ἀστυνομίας ἀντὶ τοῦ ἀπαραιτήτου παξὶς γιὰ νὰ κάμουν πατινάδα. Μισθοῦσιν ὁμάδα μουσικῶν ἐν οἷς πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ εἷς καλὸς ἀοιδός.

Κατὰ τοὺς χρόνους, εἰς οὓς ἀναφερόμεθα 1870—77, περίφημος βιολιστὴς καὶ ἀοιδὸς ἀμανέδων, ἦτο ὁ Τόμας πάππος τῶν παρ' ἡμῖν ἀδελφῶν μουσικῶν Θωμᾶ, καὶ διαπρεπὴς βιολιστὴς τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἷς ἀρμένιος Καραπὲτ καὶ τις ἄλλος Μινέττας, ἂν καλῶς ἐνθυμώμεθα. Ἓν βιολίον, λαούτο, κιθάρα ἢ σαντοῦρι καὶ ἕνα τρομπόνι ἀποτελοῦσι τὴν συνήθη ὀρχήστραν πατινάδας, ἡ ὁποία θὰ συνοδεύσῃ ἀπὸ τῆς 2—4 πρωϊνῆς ὥρας τὸν φιλικὸν ὅμιλον. Κατὰ τάξιν ὡρισμένην ὁ ὅμιλος κατὰ τὰς ἄνωθι ὥρας μεταβαίνει πρὸς τῆς οἰκίας ἢ μικρὸν πέρα ταύτης τῆς ἐρωμένης ἑκάστου ἐκ τοῦ ὁμίλου καὶ ἀνακρούει ἡ ὀρχήστρα περιπαύσας ἀνατολικοευρωπαϊκὰ τεμάχια, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἄδονται μεγαλοφώνως ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ ἀοιδοῦ ὡραῖα περιπαθῆ δίστιχα:

Ν' ἀναστενάξω ἤθελα φοβοῦμαι μὴν ἀνάψῃ,
ὁ πόνος πάχω στὴν καρδιὰν καὶ τὸ κορμί μου κάψῃ.

Ἄλλοτε πάλιν ὀρχήστρα ἐκ δέκα περίπου ὀργάνων πνευστῶν καὶ ἐγχόρδων παιανίζει κατὰ τὰς νυκτερινὰς ταύτας ὥρας περιπαθῆ μινόρε καὶ κατὰ διαλείμματα δονεῖ τὸν ἀέρα ἡ δεῶς ὁ περιπαθὴς ἀμανές. Οἱ γειτο-

νες ἐξεγείρονται ὑπὸ τοῦ περιπαθεῖς ἤχους τῶν ὀργάνων καὶ ὑπὸ τοῦ περιπαθεστέρου ἀμανέ, πάνυ εὐαρέστως, ἂν κρίνω ἐξ ἰδίων, καὶ ὅτι ἡ ἐξέγερσις ὑπὸ τῆς παττινάδες εἶναι εὐάρεστας δηλοῦται καὶ ἐκ τοῦ ἡμιανοίγματος τῶν παραθύρων τῆς γειτονίας δι' ὅλης τῆς διαρκείας αὐτῆς, χωρὶς νὰ ἀκούηται διαμαρτυρία τις ἢ ἀπαρέσκεια. Τὴν πρωΐαν ὅταν αἱ ὑπηρέτριαι σαρῶσι τὸ πρὸ τῶν οἰκείων θυρῶν τμῆμα τῆς ὁδοῦ διερωτῶσιν ἀλλήλας διὰ ποίαν ἀρά γε γίνηκε ἡ ψεσινὴ παττινάδα. Καὶ τὰ δουλικὰ ποιοῦνται καὶ ἐκφράζουσι πολλὰς εἰκασίας.

Ἡ παττινάδα τῶν πρώτων πρωϊνῶν ὡρῶν εἶνε θέμα ὁμιλίας εἰς τοὺς ὁμίλους τῶν δειλινῶν ὡρῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκονται καὶ αἱ ἀμέσως ἐνδιαφερόμεναι νεανίδες αἵτινες δὲν φαβοῦνται διόλου μήπως ἀναφέρωσι τὸ ὄνομά των, ὁπότε σιωπῶσιν ὑπομειδιῶσαι καὶ οὐδόλως διαμαρτυρόμεναι.

Φίλοι καὶ γνώριμοι ἐν Ἀθήναις ἐπισκεπτόμενοι τὴν Σμύρνην ἀπεκόμιζον ἀγαθὰς ἐντυπώσεις καθόλου ἀπὸ τῆς Σμυρναϊκῆς κοινωνίας. ἐξέφραζον ὅμως τὴν ὑπόνοιαν μὴ τὰ ἤθη τῶν Σμυρνιωτισσῶν εἶναι πολὺ ἐλεύθερα.

Ναί, εἶναι ἐλεύθερα ἀλλ' οὐχὶ ἐκλελυμένα. Οἱ νεανικοὶ ἔρωτες πτερυγίζουσιν ἀνὰ τὰς παρόδους τῆς Σμύρνης καὶ διαχύνουσι τὴν νεανικὴν φαιδρότητα καὶ χαράν, προκαλοῦσιν ἡδονικὰς συγκινήσεις καὶ ἐξάρσεις, ἀλλ' εἶναι πάντοτε πτερωτοί, δὲν ἀσχημονοῦσιν εἰς τὸ σκότος ἀλλὰ σκιρτῶσι καὶ χαριεντίζονται ἐν τῷ λυκόφωτι μόνον τῆς ἑσπέρας καὶ διατηροῦσι πάντοτε τὴν παρθενικὴν χάριν καὶ φαιδρότητα. Τὰ φαιδρὰ ἐκεῖνα ἐρωτικὰ ζεύγη ἅτινα πρὸ τῶν θυρῶν ἢ τῶν ἰσογείων παραθύρων διέρχονται τὰς δειλινὰς ὥρας τῆς νεότητος ὑπὸ τὸ κράτος εὐαρέστων καὶ γλυκείων συγκινήσεων, κατὰ κανόνα σχεδόν, οὐχὶ ἄνευ ἐξαιρέσεων, ἑνοῦνται βραδύτερον ὑπὸ τὰς εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας ἀρρήκτως καὶ πηγνύουν οἶκον σεμνὸν καὶ φαιδρὸν καὶ ἥμερον, καὶ ἐκ τούτων συγκροτεῖται ἡ χαρίεσσα τῆς Σμύρνης κοινωνία, τῆς ὁποίας ἐπεχειρήσαμεν ἀτεχνον σκιαγραφίαν.

Φιλοξενία εἰλικρινής, ἀπροσποίητος καὶ θερμὴ εἶνε χαρακτηριστικὸν πάσης Σμυρναϊκῆς οἰκογενείας καὶ παντὸς Σμυρναίου πολίτου, ἀρκεῖ νὰ κατακτήσῃ τις τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ ταχέως ἀποβαίνει μέλος προσφιλὲς τῆς φιλοξενούσης οἰκογενείας, διὰ τῆς ὁποίας δύναται νὰ γνωρισθῇ μεθ' ὅλης τῆς εὐπροσηγόρου καὶ διαχυτικῆς πάντοτε Σμυρναίας κοινωνίας.

Ν. Κ.

ΤΙΝΕΣ ΕΙΝΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΝΔΡΕΣ

Εὐδοκιμοῦσι πολλάκις ἐν τῇ κοινωνίᾳ πρόσωπα μικρὰν ἢ μηδεμίαν κεκτημένα ἀξίαν καὶ τοῦτο ὑπὸ περιστάσεις ὅλως ἀπροβλέπτους καὶ τυχαίας καὶ ἐπειδὴ τοῦτο συμβαίνει συχνὰ ἐν τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων ἐπλάσθη ἡ θεὰ Τύχη τυφλὴ καὶ ἐπὶ τούτοις ἐπὶ τροχοῦ βαίνουσα, ἵνα δειχθῇ ὅτι καὶ ἀλόγιστα καὶ ἀσταθῆ εἶνε τὰ ἀπὸ τοιούτων ἀπροβλέπτων περιστατικῶν ἀγαθά.

Τοῦτο συμβαίνει ἐνίοτε καὶ ἐν τῷ βίῳ τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν κρατῶν, καὶ τὰ ἀπρόβλεπτα ταῦτα περιστατικὰ ἐγένοντο μέγιστοι παράγοντες εἰς τὴν αἰσίαν ἔκβασιν τοῦ πολέμου, καὶ ἐπὶ μεγίστῳ ἀγαθῷ ἐθνῶν καὶ κρατῶν ἅτινα ἄλλως ὠθοῦντο πρὸς τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν καταστροφήν.

Οἱ μεγάλοι ἀληθῶς ἄνδρες εἶνε μεγάλοι διότι διορῶσι πολὺ πέραν ἢ οἱ κοινοὶ ἄνθρωποι καὶ συστηματικῶς καὶ μεθοδικῶς ἐργάζονται καὶ παρασκευάζονται ὅπως ἀντιμετωπίσωσι πάσας τὰς πιθανὰς περιστάσεις καὶ οἱονεὶ διὰ μαθηματικοῦ λογισμοῦ κατανοῶσιν εἰς τὸ ζητούμενον τέρμα.

Μία τοιαύτη σύγχρονος μεγαλοφυΐα ἐγένετο ὁ ἀείμνηστος Λόρδος Κίτσενερ, οὗτινος τὸ ἔνδοξον ὄνομα θὰ εἶνε συνδεδεμένον διὰ παντὸς μετὰ τῆς ἱστορίας τῆς Κύπρου διὰ τοῦ ἐκπονηθέντος ὑπ' αὐτοῦ μεγάλου χωρομετρικοῦ Χάρτου τῆς Κύπρου κατὰ τὰ πρῶτα αὐτὰ βήματα τοῦ μεγάλου σταδίου του καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς.

Ἐπὶ τῇ ἐπετηρίδι τοῦ τραγικοῦ θανάτου αὐτοῦ ἡ παρισινὴ «Ἐφημερὶς τῶν Συζητήσεων» ἐδημοσίευσε περὶ τοῦ Λόρδου Κίτσενερ τὰ ἑπόμενα ἅτινα μεταφράσαντες παραθέτομεν ἐφεξῆς:

ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΛΟΡΔΟΥ ΚΙΤΣΕΝΕΡ

Εἷς τῶν νικητῶν ἄπεστι...

Τρία παρῆλθον ἔτη (8 Ἰουνίου γ.ἡ) ἀπὸ τῆς τορπιλλίσεως τοῦ «Χαμσάϊρ»... Ἐντούτοις ἀντὶ νὰ ἐξασθενήσῃ ἡ ἀνάμνησις τοῦ Λόρδου Κίτσενερ μᾶλλον ἐδραιοῦται. Τὸ γόητρόν του ηὐξήθη· εἶναι ἐξ ἐκείνων ἅτινα τὸ μέλλον ἐπιβεβαιοῖ.

Τὸ πραγματοποιηθὲν ἔργον ὑπὸ τοῦ μεγίστου στρατιωτικοῦ ἀνδρὸς τῆς συγχρόνου Ἀγγλίας ὑπῆρξε τόσον ἀχανὲς καὶ τόσον ποικίλον ὥστε ἀποβαίνει ἀναγκαία ἡ πάροδος τοῦ χρόνου ὅπως ἐκτιμηθῇ τοῦτο πλήρως. Ὄντως, ὁ βίος του φαίνεται ὡς συνέχεια λελογισμένων προβλέψεων εἰς ἃς ἐπακολουθοῦσιν ἀποφάσεις τόσῳ τολμηραὶ ὅσῳ καὶ λογικαί.

Ἀπὸ τοῦ 1876 ὁ ἀνθυπολοχαγὸς Ἐρβέρτος Κίτσενερ προεικάζει μίαν ἐκστρατείαν εἰς Παλαιστίνην, τῆς ὁποίας ἐμάντευε τὴν μέλλουσαν σημασίαν.

Ἐγένετο εἷς τῶν πρώτων θιασωτῶν ὑπὲρ τῆς δημιουργίας ἰθαγενῶν στρατῶν καὶ ὡς συνεργάτης τοῦ Σὶρ Εὔελυν Γοὺδ (*Sir Evelyn Wood*) ἐστρατολόγησεν αἰγυπτιακὰ ἀποσπάσματα.

Προεῖδε τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναπτύξεως τοῦ Σουδὰν καὶ παρεσκεύασιν ἐπὶ δεκαετίας ἔτη τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ὑπερόχου σχεδίου του.

Ὑπελόγισεν ἐπὶ τῆς μεμακρυσμένης ταύτης ἐποχῆς τὴν σπουδαίαν τῶν ὁδῶν τῆς συγκοινωνίας, καὶ ἐγκατέστησε μετὰ τῆς προελάσεως αὐτοῦ εἰς Ἀφρικὴν, σιδηροδρόμους, ἐν οἷς ἡ περίφημος γραμμὴ ἀπὸ Χάλφα εἰς Ἀβοῦ—Χάμετ, τὴ διαταξῇ του ἐκτεθεῖσα βραδύτερον μέχρι Καρτούμ.

Συνέλαβε τὴν νομιμοταγῆ σύμπραξιν τῶν Ἀφρικανδερ (νοτιοαφρικανῶν Ἀγγλων) καὶ ἠσπάσθη τὴν ἰμπεριαλιστικὴν ἐκείνην πολιτικὴν ἥτις προφητεύει τὴν δημιουργίαν νέας Ἀμερικῆς ἐν τῷ νοτιαφρικανικῷ ἡμισφαιρίῳ.

Ἐν τέλει ἀπὸ χρόνου μακροῦ ὁ λόρδος Κίτσενερ εἶχε προϊδεῖ τὸν μέγαν πόλεμον, τὴν ἀναπόδραστον σύρραξιν πρὸς τὴν Γερμανίαν. Ἠγωνίζετο ἵνα θέσῃ τὴν χώραν του εἰς φύλαξιν κατὰ τοῦ ἐπαπειλοῦντος κινδύνου παρώτρυνεν αὐτὴν ὅπως παρασκευασθῇ στρατιωτικῶς. Τῷ 1902 διεκήρυττεν ἐν Καίθνες (*Caithness*): «Θὰ καταμάθετε ἡμέραν τινὰ πόσον εἶνε οὐσιάδες ὅπως οἱ νέοι τῆς χώρας μεταβαίνωσιν εἰς τὸν στρατὸν καὶ μανθάνωσι ν' ἀσκῶνται.»

Τῷ 1914, προαισθανόμενος ὅτι ὁ κίνδυνος ἐπεκρέμετο, ὁ λόρδος Κίτσενερ ὑπελόγιζεν, κατὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν Βουλῶν—Νοέμβριον — νὰ καταθέσῃ νομοσχέδιον ζητῶν τὴν καθιέρωσιν τῆς ὑποχρεωτικῆς θητείας ἐν Μ. Βρεττανίᾳ.

Ὁ πόλεμος ἐξεράγη τῇ 2 Αὐγούστου 1914 (ν. ἡ) καὶ ὅτε ὁ στρατάρχης ἐγένετο ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν, τὸ Ἡνωμ. Βασίλειον εἶχεν ἀκόμη στρατὸν 150,000 ἀνδρῶν διὰ σύγχρονον σύρραξιν τίποτε. Τοὐναντίον, τὸν Ἰούνιον 1916, ὅτε ὁ λόρδος Κίτσενερ ἐξηφανίσθη, ἡ Μ. Βρεττανία εἶχεν ἰσχυρὰς μονάδας ὑπὲρ τὰ 5 ἑκατομμύρια νεοσυλλέκτων, μίαν τῶν ἰσχυροτάτων πολεμικῶν μηχανῶν τοῦ κόσμου. Ἰδοὺ τὸ ἄτλυτον καὶ ἀπερίφραστον γεγονός.

Ἰδοὺ τὸ τῆς ἀποκαλύψεως — ἡ λύσις τῶν «Ἐξ ὑπερβολῆς», — τὸ ὁποῖον συνετέλεσεν ὁ λόρδος Κιτσενερ καὶ αὐτὸς μόνος ἠδύνατο νὰ συντελέσῃ.

Διότι — δυνάμεθα πράγματι νὰ τὸ ἐπιβεβαιώσωμεν — ὑπὸ τὴν ἐνέργειαν τοῦ νικητοῦ τοῦ Ὀμδουρμὰν ὁ σχηματισμὸς ὑπερμεγέθων λεγεώνων Βρεττανικῶν θὰ ἦτο βεβαίως πραγματοποιήσιμος.

Ἡ ἐπιρροὴ τοῦ στρατάρχου ὑπῆρξε προφανῶς ἀποφασιστικὴ διὰ τὴν ἔκβασιν τῆς συρράξεως. Βεβαίως, μόνος ὁ Κίτσενερ κατεῖχε σύναμα τὴν ὀργανωτικὴν ἰδιοφυΐαν καὶ τὸ προσωπικὸν γόητρον, ἀπαραίτητα πρὸς διεξαγωγὴν τῆς τρομερᾶς ταύτης ἐπιχειρήσεως: τὴν δημιουργίαν, ἐν πλήρει πολέμῳ, στρατοῦ, καὶ προπάντων ἄμεσον χρησιμοποίησιν αὐτοῦ ἐναντίον δυνάμεων ἀπὸ μακροῦ παρασκευασμένων, λεπτομερῶς ἠσκημένων ἐπὶ ἥμισυ αἰῶνα.

Ἡ «ἐπιστημονικὴ» μορφὴ τοῦ συγχρόνου πολέμου κατέστησε τὴν τολμηρὰν ἐπιχείρησίν του τραχυτέραν.

Ὡς εἶχε διακηρύξει ὁ ἴδιος κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1909, κατά τινα ἀποστολήν του εἰς Αὐστραλλίαν: «Ἐξαίρετον ὑλικὸν μαχητικὸν καὶ ὁ μέγιστος ζῆλος—καίτοι φυσικῶς ἀπαραίτητα πρὸς δημιουργίαν στρατοῦ—δὲν ἀρκοῦσιν ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν καθ' ἑαυτὰ ὅπως ἐπιτρέψωσιν εἰς οἱανδήποτε δύναμιν νὰ κατέλθῃ εἰς πόλεμον μετὰ πιθανότητος ἐπιτυχίας ἐναντίον τακτικῶν στρατευμάτων ἐντελῶς ἠσκημένων.»

Ὁ Λόρδος Κίτσενερ, ὅθεν, δὲν ἠρκέσθη νὰ δώσῃ εἰς τοὺς στρατιώτας του τὴν βοήθειαν ἰσχυροῦ ὑλικοῦ ἐφοδιασμοῦ, ἀλλ' ἐξησφάλισεν εἰς αὐτοὺς τὴν ὑποστήριξιν ἑδραίας στρατιωτικῆς παιδεύσεως καὶ λελογισμένης ἀσκήσεως.

Τὸ ἐξαίρετον τῶν μεθόδων τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ, μεμαρτυρημένον ἤδη ὑπὸ τῆς ἀνδρείας τῶν Βρεττανῶν, προσέλαβεν ἔτι, κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ πολέμου νέαν ἐπιβεβαίωσιν. Ὄντως, ὅτε αἱ Ἡνωμ. Πολιτεῖαι ἐτάχθησαν μεθ' ἡμῶν, τὸ «σύστημα Κ» (Κίτσενερ) ἐφηρμόσθη ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανικοῦ ἐπιτελείου πρὸς ραγδαῖον σχηματισμὸν τῶν νέων μεραρχιῶν. Οὕτως, ὁ Λόρδος Κίτσενερ παρέμεινε μέχρι τέλους εἷς τῶν ἰσχυροτάτων παραγόντων τῆς συμμαχικῆς νίκης. Τρόπον τινά, ὀφείλομεν εἰς αὐτὸν οὐ μόνον τὴν τρομερὰν βρεττανικὴν βοήθειαν, ἀλλὰ καὶ τὴν γενναίαν ἀμερικανικὴν ἐπικουρίαν.

Ἐν τῇ γενικῇ διευθύνσει τῶν ἐπιχειρήσεων ὁ βρεττανὸς ὑπουργὸς τοῦ πολέμου ἐπεδείξατο πάντοτε τὴν ἥρεμον διορατικότητα, τὴν εὐρύτητα τῶν ἀντιλήψεων ἐκείνων καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ προφητικὸν ἐκεῖνον πνεῦμα περὶ τοῦ μέλλοντος ὅπερ μαρτυροῦσιν οἱ προγενέστεραι ἐκστρατεῖαι του. Συνήθιζεν, ἄλλως, νὰ ἐπαναλαμβάνῃ εἰς τοὺς συνεργάτας του: «Ὅτι συμβαίνει σήμερον ἢ αὔριον δὲν μὲ ἐνδιαφέρει· ἐνδιαφέρει με μόνον δι' ὅ,τι θὰ συμβῇ ἐντὸς εἴκοσιν ἐτῶν.»

Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ Αὐγούστου 1914, ὅτε τοσοῦτοι «στρατιωτικοὶ εἰδικοὶ» προέβλεπον τὸν ἀγῶνα βραχύν, ὁ Κίτσενερ αὐτὸς ἔκρινεν ὅτι ἡ σύρραξις θὰ ἦτο μακρὰ καὶ τρομερὰ καὶ παρεσκευάσθη κατ' ἀκολουθίαν. «Εἴτε κερδήσωσιν εἴτε χάσωσιν ἔδαφος τώρα, δὲν σημαίνει τίποτε, ἔλεγεν· ὁ πόλεμος θὰ διαρκέσῃ ὑπὲρ τὰ τρία ἔτη. Ἀλλ' ἐντὸς τριῶν ἐτῶν, θὰ ἔχομεν στρατὸν καί, τότε—ἐξασφαλιζομένης τῆς ἰσορροπίας τῶν δυνάμεων—θὰ ἐπιτύχωμεν τὴν νίκην.»

Ἐβεβαίου προσέτι:

«Ἡ δύναμις τῆς Γερμανίας κλόνισται ὅπως ἐλαττῶται, καθ' ὅσον ἡ ἡμετέρα δύναμις θ' αὐξάνηται. Τὸ πᾶν εἶναι ὅπως ἐπιφυλάξωμεν τὸ τελευταῖον ἑκατομμύριον ἀνδρῶν ἵνα ρίψωμεν εἰς τὴν σύρραξιν τότε θὰ κερδήσωμεν».

Τὰ γεγονότα — ἅπαξ ἐπὶ πλέον, — ἐπιβεβαιώνουν τὰ ἐξαγόμενα τοῦ λόρδου Κίτσενερ. Ἡ σύρραξις διήρκεσεν ὑπὲρ τὰ τέσσαρα ἔτη, καὶ κατὰ τὴν γνώμην αὐτὴν τοῦ ἀρχιστράτηγου Φοχ, αἱ ἀντεπιθέσεις τοῦ ἐμπεδοῦ Βρεττανικοῦ στρατοῦ (*Home Army*), ἀποσταλέντος ἐν τέλει εἰς τὴν Γαλλίαν κατ' Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον τοῦ 1918, ἐγένοντο μία τῶν ἀποφασιστικῶν αἰτιῶν τῆς νίκης.

Ἐνῷ ὁ ἐξοχώτατος στρατηγὸς τόσον λεπτομερῶς καὶ καθαρῶς προέλεγε τὴν ὑλικὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐκστρατείας ὁ μέγας λογιστής, ὅστις ἦτο ὡσαύτως ὁ Κ. τοῦ Κ. (Κίτσενερ τοῦ Καρτούμ) συνῆγε τὴν βαθεῖαν σημασίαν.

Ἔπαθλον τῆς πάλης δὲν ἦτο ἄλλο ἢ ἡ ἐλευθερία τοῦ κόσμου, διεκήρυττε. Ἄλλως τε, ὁ πόλεμος οὗτος δὲν εἶναι μόνον σύρραξις εὐρωπαϊκή, ἀλλὰ παγκόσμιος πόλεμος.

Τὸ αἴσθημα ὅπερ εἶχεν ὁ Λόρδος Κίτσενερ περὶ τῆς καθολικότητος τοῦ ἀγῶνος ἤγαγεν αὐτὸν ὅπως μὴ παραμελήσῃ τὰς ἀνατολικὰς ὑποθέσεις. «Ἔχω τὸ βλέμμα προσηλωμένον εἰς τὴν Ἀνατολήν....» ἐβεβαίου.

Ἐγένετο ὡσαύτως εἷς τῶν πρώτων ὅστις διέκρινε τοὺς προδρόμους τῆς ρωσικῆς καταστροφῆς καὶ προεῖδε τὰς ὑστάτας συνεπείας αὐτῆς. Καί, καθόσον πάντοτε παρὰ τῷ μεγάλῳ τούτῳ στρατιώτῃ ἡ λελογισμένη ἐνέργεια παρείπετο ἀμέσως εἰς τὴν σκέψιν, ἐπεχείρησεν ὅπως, διὰ τῆς ταχείας ἀναχωρήσεώς του εἰς Ρωσίαν, προλάβῃ τὴν συντέλεσιν τοῦ ἀνεπανορθώτου.

Τὸ «Χαμσάϊαρ», ὅμως, κατεποντίσθη....καὶ τὸ βολοευικὸν κῦμα κατέκλυσεν ὅλην τὴν ἀχανῆ αὐτοκρατορίαν.....»

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Πῶς τὸν περιγράφει μία Γαλλικὴ ἐφημερὶς τοῦ 1880. — Μετάφρασις.

[Ἀποστάλη ἡμῖν ἐκ Παρισίων ἐν μεταφράσει ἡ ἀκόλουθος πραγματεία.]

Ἡ Κων)πολις ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Τούρκων τίποτε δὲν ἔχασεν εἰς τὰ ὄμματα τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων. Τὰ παραχωρηθέντα προνόμια εἰς τοὺς δυθοδόξους ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ καὶ ὁ μεγαλείτερος σεβασμὸς τῶν νόμων εἰς τὴν πρωτεύουσαν παρὰ εἰς τὰς ἐπαρχίας, νέας ἐλπίδας ἔδωκαν εἰς τὴν δύναμιν καὶ τὸ ἐμπορικὸν πνεῦμα τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ταχέως ἤρχισαν νὰ συμπληροῦν τὰ κενὰ ἅτινα παρήγαγον αἱ πρῶται ἡμέραι τῆς κατακτήσεως.

Οἱ ἀνὰ τὰ διάφορα μέρη διεσπαρμένοι ἕλληνες οἱ μᾶλλον ἐπιχειρηματικοὶ καὶ ἐνεργητικοὶ συναθροίζονται καὶ πάλιν εἰς Κων)πολιν μὲ τὴν πεποίθησιν εἰς τὴν δύναμιν τῆς φυλῆς των.

Οἱ ἡττημένοι ἤρχισαν ἤδη νὰ σκέπτωνται μέσα ὑποδουλώσεως τοῦ βαρβάρου των κατακτητοῦ, τὴν πνευματικὴν ἐργασίαν καὶ τὸν πλοῦτον.

Μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων οἵτινες ἦλθον εἰς Κων)πολιν ἦτο καὶ ὁ ἐκ Χίου περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 17ου αἰῶνος Παναγιώτης Μαυροκορδᾶτος. Ἐργατικὸς καὶ μὲ δύναμιν ἠθικὴν καὶ ἐμπορικὴν ἤρχισε νὰ πλουτίζῃ. Ἡ προθυμία καὶ ὁ ζῆλος ἐπετέλεσαν τὸ ὑπόλοιπον.

Ἡ Ροξάνδρα, σύζυγος ἑνὸς πρίγκιπος τῆς Βλαχίας, ἠράσθη τοῦ νέου ἕλληνος καὶ μεθ' οὗ συνεζεύχθη ὀλίγους μῆνας μετέπειτα καὶ εἰς τὸν ὁποῖον προσέφερε μετὰ τῆς σωφροσύνης καὶ ἀγάπης της πλοῦτον καὶ εὐτυχίαν.

Ἐξ αὐτῆς ὁ Παναγιώτης ἔσχε ἕνα υἱὸν Ἀλέξανδρον.

Ἡ Ροξάνδρα ἐκτὸς τῶν ἄλλων προτερημάτων της ἦτο καὶ εἰς μέγαν βαθμὸν πεπαιδευμένη εἰς θέσιν ὥστε αἱ σύγχρονοί της νὰ τὴν συγκρίνουν πρὸς τὴν Ὑπατίαν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της οὐδόλως ἡ χήρα εὑρέθη εἰς δύσκολον θέσιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ υἱοῦ της. Οὕτω λοιπὸν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ προστασίαν τῆς μητρός του ἔμαθε τὰ πρῶτα γράμματα καὶ ἔμαθε τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς δουλωμένης του πατρίδος.

Μόλις συνεπλήρωσε τὸ 18 ἔτος τῆς ἡλικίας του, τῷ 1649, ὁ Ἀλέξανδρος ἐστάλη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Παδούης εἰς Ἰταλίαν πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Ἰατρικῆς.

Τὰ Ἰταλικὰ Πανεπιστήμια πρὸ πολλοῦ φημιζόμενα προσείλκυον πρὸ πάντων τοὺς ἕλληνας μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ εὕρισκον μὲ ὅλην τὴν λαμπρότητά των τὰ ἄνθη καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς καὶ Ἀττικῆς τέχνης καὶ ἐπιστήμης ἣν οἱ ὁμογενεῖς των εἶχον μεταφέρει.

Πεπροικισμένος μὲ ζωηρὰν δύναμιν ἀντιλήψεως καὶ εὐγλωττίας, ὁ νεαρὸς Μαυροκορδᾶτος διεκρίνετο πρὸς τοῖς ἄλλοις διὰ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὸν θόρυβον καὶ τὴν συζήτησιν. Ἦτο ἡ δόξα καὶ ὁ τρόμος τῆς τάξεως.

Κάποτε ὅταν ἐπανήρχετο ἀπὸ τὴν Βενετίαν εἰς Πάδουαν μὲ ἕνα ἐκ τῶν συμπατριωτῶν του, συνήντησαν ἕνα καλόγηρον μὲ τὸν ὁποῖον συνεζήτησαν ἀρκετὰ ὅσον ἀφορᾷ τὴν Σύνοδον τῆς Φλωρεντίας· ὁ καλόγηρος ἀποκαμὼν μᾶλλον ἀπὸ τὴν ζάλην τοῦ οἴνου παρὰ ἀπὸ τὴν συζήτησιν, ἔδωκε προτίμησιν εἰς τὸν ὕπνον.

Οἱ δύο νέοι ἐν τῷ μεταξὺ προσεκόλλησαν εἰς τὰ ὀπίσθια τοῦ καλογήρου μέγαν φελλόν, δι' ὃ καὶ ἐπαρκετὸν περιεγέλασαν.

Ἡ ἀπρεπὴς αὕτη πρᾶξις τῶν δύο νέων Ἑλλήνων καὶ μάλιστα Ὀρθοδόξων ἐθεωρήθη ὡς ἀσέβεια ἐκ μέρους των καὶ πρὸς τοῦτο κατηγορήθησαν ἐπὶ ἀσεβείᾳ. Εἰδοποιηθεὶς ἐν καιρῷ ὁ Ἀλέξανδρος ἀφίνει τὸ κράτος τῆς Βενετίας καὶ ἀπέρχεται εἰς Φλωρεντίαν. Ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ ἔλαβε τὸ δίπλωμα τοῦ ἰατροῦ καὶ φιλοσόφου· μετὰ τὴν διπλῆν ταύτην νίκην ὁ νεαρὸς Μαυροκορδᾶτος ἔγραψεν ἐν Λατινιστὶ βιβλίον περὶ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος ἀκριβῶς 30 ἔτη μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ *Harvey*.

Ἅμα τῇ ἐπιστροφῇ του εἰς τὴν Πατρίδα ὁ Ἀλέξανδρος ἐπροκάλεσε ἀληθῆ ἐπανάστασιν εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς Ἰατρικῆς τέχνης, ἥτις εἶχεν ἀφεθῇ μέχρι τότε εἰς τοὺς ἐμπειρικούς. Συγχρόνως ὁ νεαρὸς Μαυροκορδᾶτος ἀγέλαβε τὴν παράδοσιν μαθημάτων εἰς τὴν νέαν Σχολὴν ἥτις εἶχε μόλις ἱδρυθῇ ὑπὸ τοῦ Μανωλάκη Καστρανᾶ. Ὅλον τὸ ἄνθος τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος παρακολουθεῖ μὲ ἐνδιαφέρον τὰ μαθήματά του, ἡ φήμη του ἐξογκοῦται.

Ἰατρός, διδάσκαλος, συγγραφεύς, μόνη ἡ μεγάλη του ἐνέργεια καὶ θέλησις ἀρκοῦσιν εἰς ὅλα καὶ ἐνῷ συγχρόνως διήγειρε τὸν θαυμασμὸν τῶν συμπατριωτῶν του, ὅπως ἀφιεροῖ τὰς γνώσεις του, εὗρισκεν ἀκόμη καιρὸν νὰ προσλάβῃ καὶ ἄλλας διὰ τῆς ἐκμαθήσεως τριῶν νέων γλωσσῶν τῆς Τουρκικῆς, Ἀραβικῆς καὶ Περσικῆς.

Τίς τὸν ὤθησε εἰς τὸ δύσκολον τοῦτο ἔργον; Ἦτο πράγματι ὥριμος διὰ τὴν καθαρὰν καὶ μόνην ἀγάπην τῆς ἐπιστήμης; Ἐξήτει ἄραγε οὗτος νὰ ὑπεισέλθῃ εἰς νέον ἐπάγγελμα πολὺ εὐρύτερον καὶ ὑψηλότερον;

Ἤδη πρὸ πολλῶν χρόνων διὰ μέσου τῆς ἰατρικῆς του τέχνης ἦλθεν εἰς σχέσεις μετὰ τῶν πρισσοτέρων ἀνδρῶν οἵτινες διηύθυνον τὰ τῆς Τουρκίας· μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους ἦτο ὁ Μ. Βεζύρης Ἀχμὲτ Κιουπρουλῆ, ὁ δεύτερος τῆς μεγάλης καὶ ἐνδόξου οἰκογενείας τῶν Κιουπρουλῆδῶν, οἵτινες ὅλως ἀντιθέτως εἰς τὴν Τουρκικὴν ἱστορίαν, κατώρθωσαν νὰ δόσουν ἀλληλοδιαδόχως τρεῖς Μεγάλους Βεζύρας καὶ νὰ ἐμποδίσουν τὸν πρὸς καταστροφὴν δρόμον τοῦ τουρκικοῦ κράτους. Ὁ Κιουπρουλῆ ἐκηρύχθη ὑποστηρικτὴς τοῦ Μαυροκορδάτου, ὅταν ὁ συμπατριώτης του Παναγιώτης Νικούσιος διὰ τὸν ὁποῖον εἶχε ἱδρυθῇ ὁ τίτλος τοῦ μεγάλου διερμηνέως ἀπέθανε τῷ 1674 ὁ Κιουπρουλῆ ὑπέδειξεν ὡς διάδοχόν του τὸν Ἀλέξανδρον. Ἡ θέσις αὕτη ἡ πλέον ὑψηλὴ ἐδείκνυε τὰ πρῶτα βήματα καὶ τοὺς κρυφοὺς των σκοποὺς πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς Πατρίδος των καὶ ἐξήγει τὰς τάσεις καὶ προσπαθείας των. Οἱ Τοῦρκοι μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης ἠδιαφόρουν διὰ τὴν ἐκμάθησιν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, καὶ ὅμως οἱ σχέσεις των μετὰ τῆς Δύσεως ἤρχισαν νὰ πολλαπλασιάζωνται ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ.

Ὁ Μέγας διερμηνεὺς ἐγένετο κατ' ἀνάγκην ὁ μεσίτης μεταξὺ τῶν δυνάμεων τῆς Δύσεως καὶ τῆς Τουρκίας καὶ ὅλαι αἱ ὑποθέσεις τοῦ κράτους διήρχοντο ἀπὸ τὰς χεῖρας του. Ὀνομασθεὶς κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν μέγας Λογοθέτης τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου ἤρχισε νὰ μεταχειρίζηται τὴν δύναμίν του καὶ ἐμπιστοσύνην του πρὸς τὸ καλὸν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ὑποδούλου ἔθνους του. Ὑπεστήριξε μὲ ἐνέργειαν τὰς δικαίας ἀξιώσεις τῶν συμπατριωτῶν του ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἱεροὺς τόπους. Τῇ ἐνεργείᾳ του μέγας ἀριθμὸς ἐκκλησιῶν καὶ σχολῶν ἐγείρεται καὶ οὕτω ἤρχισε καὶ πάλιν ἡ ἀληθὴς ἀναγέννησις τῆς Ἑλλάδος.

Ἐνῷ ὁ μέγας πόλεμος ὅστις ἐξεράγη μεταξὺ Τουρκίας καὶ Αὐστρίας εἰς τὸ τέλος τοῦ 17ου αἰῶνος νέον ἔδωκε ἔργασίας καὶ ἀνδρείας ἤνοιξεν εἰς τὸν Μαυροκορδάτον.

Τῷ 1683 εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν ἐχθροπραξιῶν εἶναι ὁ μόνος ἀκόλουθος τοῦ Μ. Βεζύρου Καρᾶ Μουσταφᾶ πρὸ τῶν πυλῶν τῆς Βιέννης.

Πάντες γνωρίζουν τὴν ἱστορίαν τῆς πολιορκίας τῆς Βιέννης καὶ πῶς ἐσώθη διὰ δευτέραν φορὰν ὁ χριστιανισμὸς ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Σοβιέσκυ, ἀλλ' ὅμως ἐκεῖνο ὅπερ δὲν γνωρίζουν εἶναι τὸ ἐνεργὸν μέρος ὅπερ ἔπαιξεν ὁ Μαυροκορδᾶτος, ὅταν ὁ Μ Βεζύρης ἐπρόκειτο ν' ἀναλάβῃ τὴν τελευταίαν ἀποτελεσματικὴν ἔφοδον ἐναντίον τῆς Βιέννης καὶ τὴν ὁποίαν πασιφανῶς θὰ κατέκτα, ὁ μέγας διερμηνεὺς κατώρθωσε νὰ πείσῃ τὸν Μ. Βεζύρην ν' ἀναβάλῃ τὴν ἐπίθεσιν μέχ

Ο ΟΙΚΟΝΟΜ. ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Συνδιάσκεψις καλεῖται ὅπως ἀποφανθῇ ὁριστικῶς περὶ τῆς τύχης τῆς Ὀθωμ. Ἀσίας, ἥτις προὐκάλει τόσας συζητήσεις, θ. ἤθελον διὰ βραχέων νὰ συνοψίσω ἐν ταύθα τὰ συμπεράσματα εἰς ἃ ἤγαγέ με λεπτομερὴς ἔρευνα γενομένη προσφάτως ἐν αὐτῇ τῇ Σμύρνῃ.

Εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἀξιοῖ τὴν προσάρτησιν τοῦ βιλαετίου Ἀϊδινίου ὁλοκλήρου, ἐξαιρουμένου μόνον τοῦ σαντζακίου Δενιζλῆ, ὅπου τὸ μουσουλμανικὸν στοιχεῖον ἐπικρατεῖ μεγάλως ἀριθμητικῶς. Αἱ Μ. Δυνάμεις ἔλαβον, μέχρι τοῦδε, ἔναντι τῆς διεκδικήσεως ταύτης, στάσεις πολὺ διαφόρους. Οἱ μὲν διατυποῦσαι ἐνστάσεις φύσεως οἰκονομικῆς καὶ γεωγραφικῆς, οἱ δὲ δείκνυνται καὶ ἀρχὴν εὐνοϊκοὶ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν προτείνουσιν ὅμως περιστολὴν ἐντὸς λίαν αἰσθητῶν διαστάσεων τῆς ἐδαφικῆς ζώνης ἥτις θὰ περιήρχετο εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἥτις ἐν τῷ σχεδίῳ αὐτῶν θὰ ἐξετείνετο πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ Ἀδραμυτικοῦ κόλπου καὶ θὰ ἔφερε τοῦτο πρὸς νότον, κατὰ τὴν γειτονίαν τοῦ Γέροντα, ἔναντι τῆς Σάμου.

Ἵνα ἐξετάσωμεν καὶ συζητήσωμεν ἕκαστον σημεῖον τῶν διαφόρων τούτων ἐπιχειρημάτων, ἐὰν νὰ ἐπιληφθῶμεν ἀναπτύξεων αἵτινες θὰ ὑπερβαίνον τὰ ὅρια ἑνὸς ἄρθρου. Θὰ περιορισθῶ, λοιπόν, εἰς παρατηρήσεις αἵτινες ἀνταποκρίνονται, μᾶλλον ἢ ἧττον πλήρως, εἰς τὰς οἰκονομικὰς ἐνστάσεις.

Τὸ βιλαέτιον Ἀϊδινίου, δύναται, ὡς ζητεῖ τοῦτο καὶ ἡ Ἑλλὰς, νὰ χωρισθῇ διοικητικῶς καὶ πολιτικῶς ἀπὸ τῆς λοιπῆς Μ. Ἀσίας, ὁ χωρισμὸς ὅμως οὗτος θὰ ἔχῃ ἐπικινδύνους συνεπείας οἰκονομικὰς διά τε τὸν λιμένα Σμύρνης καὶ διὰ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀνατολικῆς Χερσονήσου.

Ὁστισδήποτε ἤθελε μεταβῇ ἐπὶ τόπου ἵνα ἐνεργήσῃ ἀμερόληπτον ἔρευναν θὰ ἀποκομίσῃ, φρονῶ, τὴν αὐτὴν ἐντύπωσιν. Ὄχι μόνον τὸ ἐμπόριον τῆς Σμύρνης δὲν θὰ ὑπέφερεν ἀπὸ τοῦ πολιτικοῦ τούτου χωρισμοῦ τοιαύτης φύσεως, ἀλλὰ καὶ θὰ εὕρισκεν ἐν αὐτῷ τοὐναντίον, ὁσονδήποτε παράδοξον καὶ ἂν φαίνεται τὸ πρᾶγμα, νέον στοιχεῖον δραστηριότητος. Συνεβουλεύθην ἐν Σμύρνῃ τὰς στατιστικὰς τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου καὶ τῶν διαφόρων ἐμπορικῶν ὀργανώσεων, ἐμελέτησα τὴν κίνησιν εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, τὴν κλίμακα καὶ τὴν τοξινόμησιν τῶν ἐμπορευμάτων, τοὺς τόπους τῆς προελεύσεως καὶ τοῦ προορισμοῦ αὐτῶν, καὶ ἠδυνήθην νὰ εὕρω ὅτι τὸ ἐμπόριον τῆς Σμύρνης τροφοδοτεῖται κατ' ἀναλογίαν περίπου 75 ο/ο ἀπὸ μόνου τοῦ βιλαετίου Ἀϊδινίου. Τὸ λοιπὸν τῆς Μ. Ἀσίας δὲν παρέχει ἄρα εἰμὴ 25 ο/ο καὶ τὰ ἐμπορεύματα ἅτινα παριστάνουσι τὸν ἀσθενῆ τοῦτον ἀριθμὸν εἶναι, τὸ πλεῖστον, ἐμπορεύματα εἰσαγωγῆς. Οὕτως ὥστε, καὶ ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ λιμὴν Σμύρνης ἠδύνατο νὰ χάσῃ μέρος τῆς διαμετακομίσεως ταύτης, θὰ προκύπτεν ἀκόμη σχετικὴ βελτίωσις ἐπ' ὠφελείᾳ του, ἀπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου του.

Τὸ πολιτικὸν καθεστὼς τῆς ὀπισθεν χώρας, ὁσονδήποτε ἐχθρικὸν καὶ ἂν ὑποθέσωμεν κατὰ τῆς Ἑλλάδος, οὐδέποτε θὰ δυνηθῇ νὰ διακόψῃ ὅλως τὰς οἰκονομικὰς σχέσεις· οἱ σιδηρόδρομοι καὶ αἱ ὁδοὶ τῶν καραβανῶν καθορίζουσι τὴν πορείαν τῶν συναλλαγῶν καὶ δὲν πρέπει νὰ παριδωμεν ὅτι ἡ Σμύρνη εἶναι ὁ μόνος λιμὴν τῆς Μ Ἀσίας, ὅστις εἶναι καλῶς ὠργανωμένος ὅπως ἱκανοποιῇ τὰς ἀναγκας τῆς ναυτικῆς ἐμπορίας. Πᾶσα νέα διοίκησις θὰ ἀσημείου ἀναποδράστως πρόδοδον τῆς παρούσης κατεστάσεως τῶν πραγμάτων, ἥτις εἶναι ἀξιοθρήνητος.

Τὸ βιλαέτιον Ἀϊδινίου εἶναι ἐξαιρετως πλούσιον· ἡ γεωργία ὅμως, ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴν διοίκησιν, προκοπεῖ εἰς ἀνυπερβλήτους δυσχερείας. Ἀφαιρέσατε τὴν τωρινὴν διοίκησιν καὶ ἀφαιρεῖτε τὰς δυσχερείας. Ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἡ γόνιμος αὕτη χώρα θὰ ἀνεύρῃ ὀλίγην τάξιν καὶ εἰρήνην, ἡ παραγωγὴ αὐτῆς θὰ εἶναι τοσαύτη ὥστε τὸ ἐμπόριον τῆς Σμύρνης θὰ εὕρῃ ἐν αὐτῇ ἄμεσως ἀνεξάντλητον πηγὴν δραστηριότητος καὶ κέρδους, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποζημιώσῃ καὶ πλέον ἢ τι δι' ὅ,τι θὰ ἀπολέσῃ εἰς ἄλλα σημεῖα.

Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, καὶ ὡς συνέπεια τῶν αὐτῶν παρατηρήσεων, ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Μ. Ἀσίας δὲν θὰ διαταραχθῇ ὑπὸ τοῦ μελετωμένου πολιτικοῦ χωρισμοῦ. Εἴδομεν ὅτι τὸ ἐμπόριον τῶν ἐσωτερ. βιλαετίων μετὰ τοῦ Ἀϊδινίου εἶνε μικρᾶς σημασίας. Πῶς, λοιπόν, μέτρον οἱονδήποτε θὰ ἠδύνατο νὰ βλάψῃ αὐτό, ἐπειδὴ ἐν [illegible] θὴ κατ' ἀριθμὸν κατω[illegible] δὲν φαίνεται πιθανὸν ὅτι ἠδύνατο νὰ κατέλθῃ;

Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι τὸ βιλαέτιον Ἀϊδινίου ἀποτελεῖ ὑπὸ ἔποψιν γεωγραφικὴν καὶ οἰκονομικὴν εἶδος διακεκριμένης ζώνης ἥτις ἔχει ἴδιον βίον καὶ δύναται νὰ εἶνε αὐτάρκης, χωρὶς οὐδένα νὰ ζητῇ παρὰ τῶν γειτονικῶν βιλαετίων. Ἡ ἀπόδειξις ἐγένετο κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, ὅτε ὁ Ραχμὴ βεῆς, παρασχόμενος εἰς τὸ βιλαέτιον τοῦτο στιγμιαίαν διοικητικὴν αὐτονομίαν, ἠδυνήθη νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς ὅλον τὸν πληθυσμὸν τοὺς ἀναγκαίους πόρους, χωρὶς οὐδὲν νὰ ἐξαγάγῃ εἰς ἀλήθ., ἀλλὰ καὶ χωρὶς οὐδὲν νὰ εἰσαγάγῃ. Τὸ μόνον ζητημα ὅπερ, ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην, ἀξίζει ἐξετάσεως εἶναι τὸ τοῦ σίτου, διότι εἰς τὸ σαντζάκιον Δενιζλῆ εὑρίσκονται αἱ χῶραι τῆς σιτοπαραγωγῆς. Ἡ τοπικὴ δημοσία γνώμη ἐν Σμύρνῃ τε καὶ ἐν τῷ λοιπῷ βιλαετίῳ, διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ χωρισμοῦ τοῦ σαντζακίου τούτου, ὅπερ, παρὰ τὴν ἀναντίρρητον ἐπικράτησιν τοῦ μουσουλμανικοῦ στοιχείου, ὀφείλει, ὑπὸ ἔποψιν ἐμπορικὴν ν' ἀκολουθήσῃ, φαίνεται, τὴν τύχην τῶν ἄλλων σαντζακίων.

Ἀλλ' ὅ,τι εἶναι ἀληθὲς διὰ τὸ σαντζάκιον Δενιζλῆ εἶναι ἐξίσου καὶ διὰ τὰ ἄλλα μέρη τοῦ βιλαετίου Ἀϊδινίου. Ἐὰν εἶναι ἀναμφιβήτητον ὅτι τὸ βιλαετίον τοῦτο δύναται, χωρὶς βλάβης ν' ἀποσπασθῇ ἀπὸ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, ἵνα συνδεθῇ μετὰ τῆς Ἑλλάδος, τοῦτο πρέπει νὰ γένηται ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ κατατεμαχισθῇ ποσῶς, καὶ ἀποκοπῇ αὐθαιρέτως, καὶ νὰ τηρήσῃ ἀκέραιαν τὴν γεωγραφικὴν φυσιογνωμίαν καὶ τὰ διοικητικὰ ὅρια αὐτοῦ. Ἐὰν ὑπολογίζουσιν ὅτι τὸ ἐμπόριον τῆς Σμύρνης οὐδὲν ἔχει νὰ φοβῆται ἀπὸ τοιαύτης ἀποφάσεως οἵαν ἡ Ἑλλὰς ζητεῖ παρὰ τῆς Συνδιασκέψεως, τοῦτο εἶναι ὅτι σκέπτονται τὴν ἀπονομὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅλου τοῦ βιλαετίου. Τὸ νὰ περιστείλωσι τὴν Ἑλληνικὴν ζώνην εἰς λεπτὴν ταινίαν παραλιακὴν ἥτις δὲν θὰ ὑπερβαίνε τὸν κόλπον τοῦ Γεροντα καὶ δὲν θὰ προὐχώρει ἐπὶ πλείονα τῶν 80 χιλιομέτρων εἰς τὸ ἐσωτερικόν, δημιουργοῦσιν οὕτω κίνδυνον ὃν θέλουσι ν' ἀποφύγωσι καὶ παρέχουσι βάσιν πρὸς ἀνησυχίας, αἵτινες, ἄνευ τούτου, οὐδένα ἔχουσι λόγον ὑπάρξεως.

Ἐὰν ἡ Συνδιάσκεψις θέλῃ νὰ ἐκτελέσῃ ἔργον ὑγιὲς καὶ φρόνιμον, θὰ ἀρνηθῇ νὰ κατατεμαχίσῃ τὸ μέρος τοῦτο τῆς Ἀσίας, ὅπερ ἀποτελεῖ σύνολον ὅλως ὁμογενὲς θὰ ἀφήσῃ εἰς αὐτὸ τὴν ἑνότητα ἐκείνην ἣν τῷ περιποιοῦσιν αἱ βιωθεῖσαι ἐπιδρασεις τῆς ἱστορίας καὶ θὰ ἀποφύγῃ νὰ δημιουργήσῃ ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς Ἀνατολίας στενὴν ζώνην ἥτις θὰ ἀνέπνεε δυσχερῶς, καὶ ἐν θὰ εἶχεν οἰκονομικὴν, οὔτε πολιτικὴν, οὔτε στρατιωτικὴν ἀσφάλειαν.

Εἰς οἱανδήποτε ἄποψιν καὶ ἂν τεθῇ τις, τὸ ἐδαφικὸν μερίδιον τῆς Ἑλλάδος ἐν Μ. Ἀσίᾳ πρέπει νὰ ἐκτείνεται πρὸς νότον μέχρι Κιστελλορίζου, ἐὰν δὲν θέλωσι νὰ παραβλάψωσι, διὰ μέτρου πολὺ δεινοῦ, τὰ συμφέρονται καὶ τὸ μέλλον λαοῦ ὅστις ὑπέφερε πολὺ ἀπὸ τῶν διαταράξεων τοῦ παρελθόντος, ὅστις ὅμως φέρει ἐν ἑαυτῷ πάσας τὰς ἀρετὰς καὶ πάντας τοὺς ἀναγκαίους πόρους ὅπως κάμῃ ν' ἀκμάσωσι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἰωνίᾳ οἱ ἄλλοτε πολιτισμοί.

[«Temps»] CHARLES VELLAY

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΝ Μ. ΑΣΙΑ

Οἱ «Τάιμς» ἐδημοσίευσαν πρό τινος δύο ἐπιστολὰς ἀποσταλείσας ὑπὸ Λαυαντίνου ὅστις ἔθετεν ἐν ἀμφιβόλῳ τὴν οἰκονομικὴν δύναμιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν Μ. Ἀσίᾳ καὶ ἰσχυρίζετο ὅτι τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ ἐμπορίου τῆς Σμύρνης δὲν εἶνε εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων. Τρεῖς ἔμποροι ἐκ Σμύρνης διαμένοντες ἐν Λονδίνῳ ἀπέστειλαν πρὸς τὴν ἐφημερίδα ταύτην ἀπάντησιν ἐκ τῆς ὁποίας παραλαμβάνομεν τὰς ἀκολούθους περικοπάς:

«Ἐξαιρουμένου ἀριθμοῦ τινος Ἀρμενίων, οἵτινες εἰσάγουσιν ὑφάσματα ἐκ Μανχεστρίας καὶ Εὐρωπαίων τινῶν εἰσαγωγέων εἰδῶν πολυτελείας ἐκ Παρισίων, τὸ ἐμπόριον εἰσαγωγῆς τῆς Σμύρνης ἀνερχόμενον εἰς τρίς ἑκατομμύρια στερλινῶν ἐτησίως, εἶνε εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων. Τὸ τοπικὸν ἐμπόριον εἶνε πράγματι, μονοπώλιον Ἑλληνικόν. Οὐδὲ ἓν καὶ μόνον ὑπάρχει ὁμοιόρρυθμον ἐν Σμύρνῃ—ἐκτὸς τοῦ τῶν ἀχθοφόρων—ὅπερ νὰ μὴ εἶνε Ἑλληνικὸν κατὰ μέγα μέρος.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον, ἡ συναλλαγὴ μεταξὺ τοῦ τόπου παραγωγῆς καὶ τῆς Σμύρνης εἶνε εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὰ τέσσαρα πέμπτα, καὶ τὸ ὑπόλοιπον εἶνε εἰς χεῖρας Ἀρμενίων καὶ Τούρκων. Εἰς τὴν κυρίως ἐξαγωγὴν μόνον, δηλαδὴ ἐν τῇ συναλλαγῇ μεταξὺ Σμύρνης καὶ τῶν ἀγορῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, οἱ ξένοι ἀσκοῦσι κάπως αἰσθητὴν ἐπίδρασιν ὡς μεσαζοντες καὶ [illegible] ἡ ἐθνικότης [illegible] εἰς τὰ [illegible] ἐν Σμύρνῃ φέρουσι ἐμπορεύματα δὶς [illegible] Ἑλλήνων [illegible] μήκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τοῦ ἐμπορίου ἐξαγωγῆς ξηρῶν ὀπωρῶν—τοῦ πολλῷ μᾶλλον σημαντικοῦ μεταξὺ πάντων τῶν ἄλλων ἐξαγομένων εἰδῶν ἐκ Σμύρνης—εἶνε εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων, ἐνῷ, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐμπόριον τῶν δημητριακῶν, ἐρχόμενον ἀμέσως ὕστερον ὑπὸ ἔποψιν ἀξίας, ὁ μέγιστος οἶκος ἐξαγωγῆς εἶνε ἐπίσης Ἑλληνικός. Ἀλλαις λέξεσι τὰ τρία τέταρτα τοῦ ὅλου ἐμπορίου τῆς Σμύρνης εἶνε συγκεντρωμένα εἰς χεῖρας τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου.»

Ὁ γράψας τὰς δύο ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς «Ταίμς» ἰσχυρίζεται ὅτι «ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμός, πλὴν τοῦ κατὰ μῆκος τῆς παραλίας, εἶναι τουρκικὸς καὶ τὸ πολὺ τῶν ἀγροτικῶν ἰδιοκτησιῶν ἀνήκει εἰς τοὺς Τούρκους». Ὄντως ἀπὸ Κυδωνιῶν (Ἀϊβαλῆ) εἰς Βουδρούμιον, καθ' ἅπασαν τὴν παραλίαν οἱ καλλιεργηταὶ εἶναι ἀποκλειστικῶς, σχεδὸν Τοῦρκοι. Ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὰ διαμερίσματα τὰ κείμενα πολὺ ἐνδότερον εἶναι ὁλοσχερῶς ψευδὲς νὰ διατείνεται τις ὅτι οἱ Ἕλληνες περιορίζονται εἰς τὰς πόλεις μόνον. Ὁ μέγας ὄγκος ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ τῶν πεδιάδων Μαινεμένης, Μαγνησίας, Κασαμπᾶ καὶ Σοκίων εἶναι Ἕλληνες. Ὡσαύτως ἡ κοιλὰς τοῦ Ἕρμου πρὸς βορρᾶν καὶ ἡ τοῦ Μαιάνδρου πρὸς νότον περιλαμβάνουσι ἰσχυρὸν πληθυσμὸν ρωμαλέων γεωργῶν Ἑλλήνων οἵτινες τυχὸν καὶ μᾶλλον μᾶλλον λαμβάνουσιν ἀνὰ χεῖρας τὴν γῆν. Καὶ πράγματι, ἡ ἐπικράτησις τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου ἔν τε τῇ ἐμπορίᾳ καὶ ἐν τῇ γεωργίᾳ εἶναι κοινοτοπία διὰ πάντα ὅστις ἔγραψε περὶ τοῦ θέματος πρὸ τοῦ γράψαντος τὰς δύο προειρημένας ἐπιστολάς. Ἰδὺ κυρίως ὅ,τι γράφει ὁ Σὶρ Οὐίλλιαμ Ράμσαυ, ὁ διάσημος συγγραφεὺς τῆς «Ἱστορικῆς Γεωγραφίας τῆς Μ. Ἀσίας» ἵνα παραθέσωμεν αὐτὸν μόνον. «Οἱ Ἕλληνες τῆς Μ. Ἀσίας ἔχουσι τὸ μέλλον ἐν χερσὶν αὐτῶν, καὶ οὐδεὶς ἄνθρωπος ἢ οὐδεμία πολιτικὴ αἵτινες δὲν θ' ἀνεγνώριζον τὸ γεγονὸς τοῦτο ἵνα κάμωσιν ἐξ αὐτοῦ νέα θεμέλια τοῦ οἰκοδομήματος αἰῶν, θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπιτύχωσιν.»

Ἔθεσαν ἐν ἀμφιβόλῳ τὸν πόθον τῶν Ὀθωμανῶν Ἑλλήνων ὅπως ἑνωθῶσι μετὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὑπέθεσαν ὅτι θὰ προὐτίμων νὰ παραμείνωσιν Ὀθωμανοὶ ὑπὸ προστασίαν εὐρωπαϊκήν». Εἶναι δύσκολον νὰ θεωρήσῃ τις τὴν ἔνστασιν ταύτην ὡς σοβαρὰν, διότι οἱ Μικρασιᾶται Ἕλληνες εἶνε φυλὴ ἔχουσα συνείδησιν τῆς ἐθνικότητος αὐτῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν ὅσον καὶ πᾶς ἄλλος ἀλύτρωτος πληθυσμός. Ἐὰν ὑπάρχει ἀνάγκη ἀποδείξεως, εὑρίσκομεν αὐτὴν εἰς μίαν παράθεσιν τοῦ Ταλαὰτ βέη αὐτοῦ. Ἐν τηλεγραφήματι πρὸς τὸν Διοικητὴν Σμύρνης χρονολογουμένῳ ἀπὸ 14 Μαΐου ἔλεγεν:

«Οἱ Ἕλληνες Ὀθωμανοὶ κατοικοῦσι κατὰ μῆκος τῆς παραλίας τοῦ βιλαετίου Ἀϊδινίου, ἐργάζονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς διὰ τὴν προμηθειοποίησιν τῆς Ἑλληνικῆς ἰδέας. Εἶναι κατεπείγουσα ἀνάγκη πολιτικὴ ὅπως οἱ πληθυσμοὶ οὗτοι ὑποχρεωθῶσι νὰ ἐκκενώσωσι τὰ χωρία των καὶ ἐγκατασταθῶσιν εἰς τὰ βιλαέτια Ἐρζερούμ καὶ Χαλδέας.»

Ἠρώτησαν, ἐν τέλει, ἐὰν τὰ θύματα ταῦτα τῶν ἐκτοπίσεων αἵτινες ἐγένοντο ἡ συνέχεια τῆς πολιτικῆς ταύτης, ἐπιθυμῶσι νὰ ἐπανέλθωσι εἰς τὰς ἠρημωμένας ἑστίας των. Ἡ ἀπάντησίς των ἦτο ἁπλῶς αὕτη: «Εἶναι τόσον ἀνυπόμονοι ὅπως ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πάτριον καὶ ἔχουσι πρὸς τοῦτο τόσον δικαίωμα ὅσον καὶ οἱ ἐκτοπισθέντες πολῖται Λίλλης.»

«Temps».

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Βαθύτατα συγκεκινημένος χαιρετίζω τοὺς προσφιλεῖς συμπολίτας, οἵτινες τόσον ἐκθύμως ὑπεστήριξαν τὴν ὑποψηφιότητά μου.

Αἱ 632 λευκαὶ ψῆφοι μὲ τὰς ὁποίας ἐτίμησαν τὴν ὀρφανὴν κάλπην μου—ἐν αὐτῇ τῇ ἀρχῇ τοῦ πολιτικοῦ μου σταδίου—μὲ συγκινοῦσι καὶ ἐνθουσιάζουσιν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τολμῶ ἀδιστάκτως νὰ εἴπω, ὅτι νυκτός τε καὶ ἡμέρας θὰ ἴσταμαι ἄγρυπνος φρουρὸς τῆς ἱερᾶς ἐντολῆς δι' ἧς με περιέβαλον.

Μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς

Γ. ΧΑΤΖΗΠΑΥΛΟΥ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Δικηγόρος

Μέλος τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπείας

Λευκωσία τῇ 13)6)19.

ΓΝΩΣΤΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Προσκαλοῦνται εἰς Γεν. Συνέλευσιν οἱ ἐν τῷ καταλόγῳ ἐγγεγραμμένοι ἡ ὁποία θὰ πιεργάται τὴν προσεχῆ Κυριακὴν 23 τοῦ μηνὸς καὶ ὥρᾳ 4 μ.μ. εἰς τὸ κατάστημα τῆς «Ἀγάπης τοῦ Λαοῦ» πρὸς [illegible] ὅπου, ζητῆται [illegible] ἐκλογὴ [illegible] τῆς καταστατικοῦ τοῦ «Συνδέσμου Ἀλληλοβοηθείας.».

Λευκωσία 17 20 Ἰουνίου 1919.

(ΕΚ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ.)

ΚΥΠΡΙΑΚΑ

ΣΧΟΛΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

Ἡ προχθὲς Κυριακὴ εἶχεν ὁρισθῇ ὑπὸ τῆς Ἐφορείας πρὸς τέλεσιν τῆς θερινῆς Σχολ. ἑορτῆς τοῦ Π. Γυμνασίου μετὰ τοῦ Διδασκαλείου τὴν πρωΐαν καὶ ἀμφοτέρων τῶν Ἀστικῶν Σχολῶν μετὰ μεσημβρίαν.

ΕΙΣ ΤΟ Π. ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

Ἡ ἔλλειψις χώρου πρὸς ἄνετον παραμονὴν ἢ ἀσύγγνωστος ἀδιαφορία πιστεύομεν ὅτι κρατοῦσι μακρὰν τῶν ὡραίων σχολ. ἑορτῶν τοὺς συμπολίτας. Ἀληθῶς ὁ μικρὸς διατιθέμενος χῶρος καταλαμβάνεται ὑπὸ τῶν πρώτων καταφθανόντων ἐπισκεπτῶν καὶ εἰς πολλὴν περιάγονται δυσφορίαν οἱ βραδύτερον προσερχόμενοι.

Διὰ ταῦτα, ἂν ἐξαιρεθῇ τὸ πολυάριθμον διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν Ἐκπαιδευτηρίων, εὐάριθμοι εἶναι αἱ ἐπισκέπτριαι καὶ οἱ ἐπισκέπται ἐκ τῶν συμπολιτῶν καὶ τὸν ἄλλον ὄγκον ἀποτελοῦσι τὰ πλήθη τῶν μαθητῶν καὶ πολλῶν ἄλλων νέων.

Ἐκ τῶν ἐν τέλει παρέστησαν ὁ Πανοσιώτ. Καθηγούμενος Κύκκου κ. Κλεόπας, ὁ Ἀναπληρωτὴς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Α. Ἀρτέμης, ὁ δήμαρχος κ. Α. Λιασίδης καὶ ἡ Ἐφορεία τῶν Ἐκπαιδευτηρίων καὶ ἄλλοι ἔγκριτοι πολῖται.

Μετὰ τὴν τέλεσιν τῆς καθιερωμένης δεήσεως τῇ 10 π.μ. χορὸς μαθητῶν τοῦ Διδασκαλείου ὑπὸ τὴν δι εὐθυνσιν τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς κ. Στ. Χουρμουζίου ἔψαλεν ἆσμα Ἐκκλησιαστικὸν «Πάντα χορηγεῖς» ἀνέκρουσαν δὲ ἐν συμφωνίᾳ τετραχόρδων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἐνοργάνου μουσικῆς τὸ ἆσμα «Ἡ σάλπιγξ καὶ ὁ νεοσύλλεκτος», καὶ ἕτερος χορὸς μαθητῶν ἔψαλεν ἐμμελῶς καὶ ἐναρμονίως ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς ὨΙδικῆς κ. Χρ. Πετροπούλου τὸ ἆσμα «Ἄρης, Ἄρης....» ἐκ τοῦ δράματος «Ὁ Βασιλεὺς Κόδρος» μελοποιηθὲν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

Μετὰ τοῦτο ὁ γυμνασιάρχης κ. Σπ. Δουκάκης ποιούμενος τὴν νενομισμένην λογοδοσίαν εἶπε περὶ τῆς μορφωτικῆς καὶ παιδαγωγικῆς ἀξίας τῆς κλασικῆς παιδείας ἥτις θεραπεύεται ἰδίᾳ εἰς τὰ ἀνώτερα Ἑλληνικὰ Ἐκπαιδευτήρια, ἐξῆρε τὰ καλῶς ἔχοντα ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τούτοις παρ' ἡμῖν καὶ ὑπέδειξε τὰ κακῶς ἔχοντα καὶ χρήζοντα διορθώσεως καὶ βελτιώσεως, ἐνέμεινε δὲ εἰς τὴν ἀνάγκην ὅπως αὐξηθῶσιν αἱ μισθοδοσίαι τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, αἵτινες ἀπέβησαν σήμερον ἀνεπαρκεῖς πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ, καὶ ἤλεγξε τὴν ἀδιαφορίαν τῶν γονέων περὶ τῆς ἐπιδόσεως καὶ τῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων αὐτῶν.

Τὴν παιδείαν εὗρεν ἐν Κύπρῳ οὐχὶ ὑστεροῦσαν τῆς ἀντιστοίχου ἐν Ἑλλάδι τοιαύτης, προσεδόκα δὲ ὅτι θὰ εὕρισκεν αὐτὴν ἀνωτέραν. Ἐπήνεσε τὸν ζῆλον καὶ τὴν φιλοπονίαν, τὴν συναδελφικὴν ὁμόνοιαν καὶ συνεργασίαν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ μετὰ τοῦτο ἀνεκοίνωσεν ὅτι δὲν ἐγένετο δυνατὸν νὰ ἐκδοθῶσι πάντα τὰ ἀποτελέσματα τῶν βαθμολογιῶν, ἕνεκα σχετικῶν περὶ τούτων τροποποιήσεων γενομένων κατὰ τὰ δύο προηγηθέντα ἔτη ἐν Ἑλλάδι καὶ γνωσθεισῶν μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἕνεκα τῆς ἀνωμάλου πάντοτε πολιτικῆς καταστάσεως.

Διὰ ταῦτα ἐξεδόθησαν μὲν τὰ ἀποτελέσματα τῶν τεσσάρων πρώτων τάξεων, ἐξητήθησαν δὲ τηλεγραφικῶς ὁδηγίαι παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας περὶ τοῦ πρακτέου.

Ἐνεγράφησαν ἐν τῷ κλασικῷ Γυμνασίῳ	431
ἐν τῷ Διδασκαλείῳ	64
ἐν ὅλῳ	495
προσῆλθον εἰς ἐξετάσεις	416
προσῆχθησαν εἰς τὰς 4 κατωτέρας τάξεις	157
καὶ παρεπέμφθησαν εἰς ἀνεξέταστον τὸν Σεπτέμβριον	139
Εἰς τὸ Διδασκαλεῖον προσῆλθον εἰς ἐξετάσεις	62

Μετὰ τὴν λογοδοσίαν ἐψάλησαν ἐν χορῷ διάφορα ἐκλεκτὰ ἄσματα καὶ ἀνεκρούσθησαν διάφοροι μουσικαὶ συνθέσεις διὰ τετραχόρδων, καὶ ἡ ἑορτὴ ἐστέφθη διὰ τῆς ἀπονομῆς τοῦ Σεβερείου καὶ τοῦ Γωγείου βραβείου.

Σεβέρειον καὶ Γώγειον.

Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀκροατηρίου ἀποβαίνει ζωηρὸν ὅτε ἐπῆλθεν ἡ στιγμὴ τῆς ἀπονομῆς τῶν δύο δεκαλίτρων βραβείων, τοῦ Σεβερείου καὶ τοῦ Γωγείου.

Τὸ πρῶτον δίδεται, ὡς γνωστὸν μετὰ διαγωνισμὸν μεταξὺ τῶν τελειοφοίτων τοῦ κλασικοῦ καὶ τοῦ Διδασκαλείου, τὸ δεύτερον δὲ ἀπονέμεται εἰς τὸν τελειόφοιτον ἐκείνου τοῦ κλασικοῦ ἢ τοῦ Διδασκαλείου, οὗτινος ἡ μέση ἐπίδοσις εἰς τὰ μαθήματα καὶ ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὴν εἰς τὸ Παγκύπριον φοίτησιν κατὰ μέσον ὅρον εἶναι ἀνωτέρα τῆς τῶν ἄλλων συμμαθητῶν αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Σεβέρειον διαγωνισμὸν προσῆλθον ἐκ τε τοῦ Διδασκαλείου καὶ τοῦ Π. Γυμνασίου τελειόφοιτοι ἐν ὅλῳ πέντε ἐκ τῶν ἀρίστων πάντες.

Ὁ κ. Γυμνασιάρχης ἀνέγνωσεν ἐν πρώτοις τὸ πρακτικὸν τῆς πρώτης συνεδρίας τῆς ἀγωνοδίκου καθ' ἣν ἐκληρώθησαν 10 ἐν ὅλῳ ζητήματα πρὸς διαγωνισμὸν καὶ ἔλαχεν ἓν τούτων. «Τίς ἡ σημασία τοῦ Σεβερείου διαγωνισμοῦ καὶ τίς ὁ σκοπὸς τοῦ ἀγωνοθέτου».

Μετὰ τοῦτο ἀνέγνωσε τὸ δεύτερον πρακτικὸν περὶ τῆς κρίσεως τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπείας ἥτις ἀπεφάνθη ὅτι τὸ ὑπ' ἀρ. 3 διαγώνισμα ἔδει νὰ βραβευθῇ, τὸ δὲ ὑπ' ἀριθ. 5 νὰ ἐπαινεθῇ. Ἀνοιγέντων τῶν ἀντιστοίχων εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τούτους φακέλλων εὑρέθη ὅτι ὁπρῶτος ἦτο ὁ κ. Δημ. Θ. Κυκκώτης, δεύτερος δὲ ὁ κ. Δ. Μιχαηλίδης, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος ἔλαβε τὸ δίπλωμα καὶ τὸ δεκάλιτρον βραβεῖον ὑπὸ τὰς ἀνευφημίας τοῦ ἀκροατηρίου.

Ἐπηκολούθησε μετὰ τοῦτο ἡ ἀπονομὴ τοῦ Γωγείου βραβείου, καὶ τοῦτο ἔλαβεν ὁ αὐτὸς Δημ. Θ. Κυκκώτης, δεκάλιτρον ὡσαύτως, τοῦ ἐπαίνου δὲ ἔτυχεν ὁ κ. Σπυριδά

Η ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Δι' ἐκτάκτου ἐκδόσεως τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ ἡμερ. 17)30 Ἰουνίου-ἀναγγέλλεται ἡ εἰρήνη ὡς ἀκολούθως:

Κατὰ παραγγελίαν τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος τοῦ Λειτουργοῦ, τοῦ Διαχειριζομένου τὴν Κυβέρνησιν, τὸ ἀκόλουθον παρὰ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως Διάγγελμα δημοσιεύεται πρὸς γενικὴν πληροφορίαν.

Ἡ ὑπογραφὴ τῆς Συνθήκης τῆς Εἰρήνης γενήσεται δεκτὴ μετὰ βαθείας εὐγνωμοσύνης ἐν ἁπαξαπάσῃ τῇ Βρεττανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ. Ἡ τυπικὴ αὕτη πρᾶξις φέρει τὸν τρομερὸν πόλεμον, ὅστις ἔχει κατερημώσει τὴν Εὐρώπην καὶ διαταράξει τὸν κόσμον, εἰς τὰ τελικὰ αὐτοῦ στάδια. Διαθηλοῖ τὴν νίκην τῶν ἰδεωδῶν τοῦ αὐτεξουσίου καὶ τῆς ἐλευθερίας, ὑπὲρ ὧν ἔχομεν ὑποβληθῇ εἰς ἀνεκλαλήτους θυσίας. Συμμερίζομαι τὴν χαρὰν καὶ τὰ εὐχαριστήρια τοῦ λαοῦ Μου καὶ διακαῶς εὔχομαι, ἵνα τὰ ἐπερχόμενα εἰρηνικὰ ἔτη φέρωσιν αὐτῷ εὐτυχίαν καὶ εὐπραγίαν, ἀδιαλείπτως αὐξομένην.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β. Α.

Κατ' ἐντολὴν τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος,

Κ. Δ. ΦΕΝΝ,

Προσωρινὸς Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Κυβερνήσεως.

Η ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΚΤΗΜΑΤΟΣ ΕΝ ΕΞΕΓΕΡΣΕΙ

Ἔχομεν ἔκθεσιν λεπτομερῆ καὶ ἀκριβῆ δυσαρέστου ἐπεισοδίου κατὰ τὴν Σχολ. ἑορτὴν τοῦ Γυμνασίου Πάφου, προκληθέντος ὑπὸ τοῦ παρισταμένου κατ' αὐτὴν Μητροπολίτου Πάφου.

Ὁ ἐκ τῶν ἀρίστων τελειοφοίτων αὐτοῦ κ. Χρ. Α. Γαλατόπουλος ἀπήγγελλε ἀποχαιρετιστήριον καὶ ὅτε ἔφθασεν εἰς τὴν περικοπήν:

«.... ἂν ποτε ἴδωμεν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ βίου ἡμῶν τὴν Ἐκκλησίαν μας προπηλακιζομένην καὶ εὑρισκομένην εἰς θέσιν δεινήν, ἐὰν ποτε ἴδωμεν καθιστάμενην μέσον οὐχὶ πρὸς ἐξύψωσιν καὶ τελείωσιν τοῦ ἰδεώδους τῆς δικαίας καὶ εὐγενοῦς ψυχῆς οὐχὶ καθιστάμενην τὸ ἱερὸν ἐντευκτήριον.....

...ἀλλὰ μέσον πρὸς ἐκμετάλλευσιν μερικῶν ἀγαθῶν ἀντιλήψων, τότε ἡ μεῖς αὐτόκλητοι θὰ ἀναλαμβάνωμεν τὸν οἶακα τοῦ σκάφους της θὰ ἐκδιώκωμεν τοὺς βδελυροὺς ἐκμεταλλευτάς.....»

Ὁ Μητροπολίτης διέκοψε τὸν ἀγορητὴν ἐγερθεὶς ἐκ τῆς καθέδρας του: «Ἤλθατε ἐδῶ γιὰ νὰ μᾶς ὑβρίσητε. Ἀρχεῖ πλέον αὐτὰ τὰ πράγματα. Τί ἀρχαὶ εἶνε αὐταί! Μπολσεβικαί! Μπολσεβίκους σᾶς ἐκάμομεν;» Ἔκαμε δὲ παρατηρήσεις εἰς τὸν κ. Γυμνασιάρχην ὅτι ἐπετρεψε νὰ ἐκφράζονται τοιαῦται ἀρχαί» καὶ ἤρξατο βαίνων πρὸς τὴν ἔξοδον. Οἱ πολῖται ἐξανέστησαν διαμαρτυρόμενοι ὅτι διακόπτει τὴν ἑορτὴν ἀδικαιολογήτως καὶ αὐτὸς ἀπαντᾷ: Ποῖοι εἶνε αὐτοί ποῦ μοῦ ἔγιναν ἱκανοὶ νὰ ἐκδιώκουν τοὺς ταγοὺς τῆς Ἐκκλησίας; Καὶ οἱ πολῖται ἀνταπήντων:

«Ὄχι μόνον εἰς τὸ μέλλον ὅπου ἀναφέρεται ὁ ὁμιλητὴς ἀλλὰ καὶ τώρα, ἐὰν προπηλακίζηται ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ ἐκδιώκωνται καὶ νὰ πατάσσωνται οἱ τοιοῦτοι»

Αὐταὶ εἶνε αἱ ἀρχαὶ τὰς ὁποίας θὰ τηρῶμεν ἐν τῷ βίῳ μας, ἀπαντᾷ ὁ ἀγορεύων μαθητής.

Ὁ Μητροπολίτης φεύγει ἀποκαλῶν τοὺς μαθητὰς μπολσεβίκους. Τοῦτο ἐξοργίζει τὴν συνάθροισιν ὅλην κατὰ τοῦ Μητροπολίτου, καὶ παρὰ τὰς παρακλήσεις τοῦ δημοφιλοῦς γυμνασιάρχου κ. Πασχαλίδου ζητοῦσι νὰ προβῶσιν εἰς διαδήλωσιν πρὸς γενικὴν ἀποδοκιμασίαν κατὰ τοῦ Μητροπολίτου, ὅστις ἐν τέλει περιέρχεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις καὶ ἐκφράσῃ τὴν λύπην του διὰ τὰ συμβάντα.

Ἡ Κοινότης Κτήματος καὶ ἡ μητροπολιτικὴ περιφέρεια ὅλη δυσφορεῖ μεγάλως κατὰ τοῦ Μητροπολίτου αὐτῆς.

ΕΝ ΜΟΡΦΟΥ

Τὴν π. Κυριακὴν ἐτελέσθη ἡ Σχολ. ἑορτὴ τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς Μόρφου ἐνώπιον πολυπληθοῦς συναγερμοῦ τῆς κοινότητος ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς φιλοκάλως καὶ ἑλληνοπρεπῶς διακεκοσμημένης. Ὁ διευθυντὴς τῆς Σχολῆς κ. Ἀρσ. Νικολαΐδης ἐλογοδότησεν ἐπὶ τῶν πεπραγμένων.

Οἱ μαθηταὶ ἔψαλον ἐμμελῶς διάφορα ᾄσματα καὶ ἀπήγγειλαν ἐπίκαιρα ποιήματα πατριωτικά, καὶ μετὰ τοῦτο ἐξετέλεσαν ἐπιτυχῶς ἐλευθέρας ἀσκήσεις Σουηδικὰς καὶ ἐχόρευσαν χοροὺς Ἑλληνικούς.

Ἐγένετο μετὰ τοῦτο ἡ διανομὴ τῶν ἀπολυτηρίων καὶ τῶν ἐνδεικτικῶν ὑπὸ τὰς ἐπευφημίας τοῦ ἀκροατηρίου.

ΜΙΚΡΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ο ΚΑΙΡΟΣ. Τὸ π. Σάββατον καὶ τὴν π. Κυριακὴν ἡ θερμοκρασία ἀνῆλθεν ἀποτόμως εἰς 36° τὴν πρώτην ἡμέραν καὶ 37° τὴν δευτέραν. Χθὲς ἡ θερμοκρασία περὶ τὴν 2. 30' μ. μ. ἀνῆλθεν εἰς 34°.5 ἐπέπνευσε δὲ ἰσχυρὸς καὶ δροσερὸς ζέφυρος ὅστις ἀνεκούφισε τὸν κόσμον. Οἱ καύσωνες οὗτοι ἀναγκάζουσιν εἰς ἀληθῆ ἔξοδον τὴν δείλην μὲν εἰς τὸν γραφικὸν «Ἀνεμόμυλον» καὶ τὴν ἑσπέραν εἰς τὸν ψυχαγωγικὸν Κινηματογράφον.

Η ΝΕΑ Σχολικὴ Ἐπιτροπεία τοῦ συμπλέγματος Γουδίου, Χόζι καὶ Σκοῦλλι ἐν Πάφῳ ἀπετελέσθη ἐκ τῶν κ.κ. Χαραλ. Φλωρίδου, προέδρου καὶ τῶν μελῶν Ν.κ Φλωρίδου Χρ. Παπᾶ Σάββα, Ἰωάννου Χ" Παναγιώτου καὶ Χ" Λαβίδη Ἰωάννου.

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΚΘΕΤΟΤΡΟΦΕΙΟΥ. Κατὰ τὴν π. ἑβδομάδα ἐγένοντο αἱ ἀκόλουθοι εἰσφοραὶ ὑπὲρ τοῦ Ἐκθετοτροφείου:

Εἰς μνήμην τῆς μακαρίτιδος Εὐανθίας Μαθῆ

ὁ κ. Μαθῆς Ἰωάννου	£0. 5 0
ὁ κ. Βασιλ. Κασινίδης	»0. 5.0
ὁ κ. Π Ἀττελῆς	»0.10.0
Λήδα Θεοφανίδου	»0.10.0

Ὁ κ. Γ. Ε. Γλυνὸς κερδήσας ἐν λαχείῳ πίγα τοῦ Ἐκθετοτροφείου ἐδώρησεν αὐτὴν εἰς αὐτό.

Ἡ ἀξιόλ. οἰκογένεια Ἰωσὴφ Παναγίδου ἀντὶ ἐτησίου μνημοσύνου ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Νέστορος ἀπέστειλεν £1. .0.

Ὁ κ. Ι. Δ. Βεργόπουλος εἰς μνήμην τῆς Χ" Ἰουστίνης Ἰωαννίδου εἰσέφερε σήμερον £1.0.0

ΠΑΡΕΛΕΙΦΘΗ ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν βραβευθέντων εἰδῶν ἐν τῇ Παγκυπρίῳ Ἐκθέσει ἡ βραβευθεῖσα μελάνη τοῦ ἐν Βαρωσίοις φαρμακοποιοῦ κ. Πάλμα.

Παρατηροῦμεν ὅμως ὅτι ἂν ἡ μελάνη αὕτη παρασκευάζεται διὰ διαλύσεως κονιοποιημένης μελάνης ἐξ Ἀγγλίας, τὸ βραβεῖον ἀνήκει εἰς τὸ παρασκευάζον αὐτὴν ἐργοστάσιον.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Γνωρίζομεν εἰς τοὺς γονεῖς καὶ κηδεμόνας τῶν μαθητῶν τῶν ἀπολυθέντων ἐκ τῶν ἀστικῶν σχολῶν ἢ ἄλλου σχολείου ἢ καὶ κατ' οἶκον διδαχθέντων ὅτι δύνανται νὰ προσέλθωσιν εἰς εἰσιτήριον ἢ καταστατήριον ἐξέτασιν καὶ τώρα ἀρκεῖ νὰ προσαγάγωσι τὰ ἀπολυτήρια, ἐνδεικτικά, πιστοποιητικὰ ἢ ἀποδείξεις κατ' οἶκον διδασκαλίας εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ γυμνασίου μέχρι τῆς 25 τρεχ. μηνὸς Ἰουνίου. Δύνανται δὲ νὰ ὑποστῶσι καὶ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου τὴν εἰσιτήριον ἢ καταστατήριον ἐξέτασιν.

Λεύκωσία τῇ 18 Ἰουνίου 1919.

Ἐκ τοῦ Γυμνασιαρχείου τοῦ Παγκυπρίου.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ

Ἕνεκεν ἀναβολῆς τῆς ἐπιδόσεως τῶν ἀπολυτηρίων καὶ πτυχίων εἰς τοὺς τελειοφοίτους τοῦ Παγκυπρίου, τοῦ λήξαντος ἤδη σχολ. ἔτους 1918-19, ἡ ἐκλογὴ τοῦ νέου Διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Π. Γυμνασίου καὶ Διδασκαλείου», ἥτις ὡρίσθη τὴν 16ην τρέχοντος, ἀναβλήθη διὰ τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον ὅτε εἶνε δυνατὸν νὰ προσέλθωσιν εἰς αὐτὴν καὶ οἱ διδάσκαλοι, οἱ πτυχιοῦχοι τοῦ Παγκυπρίου.

Ἐν Λευκωσίᾳ τῇ 17 Ἰουνίου 1919.

Ἐκ τοῦ Διοικ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς συμπολίτας βαθείας ἐκφράζω εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἀνανεώσει τῆς τιμητικῆς ἐντολῆς αὐτῶν ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν Ἑλλην. Ἐκπαιδευτηρίων τῆς ἡμετέρας πόλεως.

Κατανοῶ πλήρως τὴν σημασίαν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ψηφοφορίας παρέχοντα τὴν εὐκαιρίαν πρὸς γενναῖα μέτρα διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν κατ' αὐτά, ἡ μετέωρος ὅμως πολιτικὴ κατάστασις ἐν τῇ Νήσῳ καὶ ἡ προσδοκωμένη σύντομος μεταπολίτευσις, ὡς καὶ ἡ τεταραγμένη καὶ ἀπροσδιόριστος ἔτι κατάστασις τῶν ἐν Ἑλλάδι, φοβοῦμαι ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψωσι τὰ ὑπαγορευόμενα γενναῖα μέτρα, πᾶσα ὅμως θὰ καταβληθῇ προσπάθεια πρὸς πᾶσαν δυνατὴν ἐκ τῶν ἐνόντων βελτίωσιν ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ ὅτι ἡ ἐντολὴ τῆς νέας Σχολ. Ἐπιτροπείας θὰ εἶναι βραχυτάτη, καὶ ἡ πόλις μετὰ τῆς Νήσου ὅλης θὰ ἴδῃ ἐκπληρουμένην τὴν ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων αὐτῆς βελτίωσιν ὑπὸ κυβερνήσεως ἐθνικῆς.

Ἐπὶ τοιαύτῃ γλυκείᾳ προσδοκίᾳ

Διατελῶ μετὰ τιμῆς

Ν. ΚΑΤΑΛΑΝΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΠΟΡΤ-ΣΑΪΔ

Ἡ ἐν Πόρτ-Σαΐδ Ἑλληνικὴ Κοινότης ζητεῖ διδασκάλους καὶ διδασκαλίσσας διὰ τὰ ἐκπαιδευτήριά της. Οἱ ἐπιθυμοῦντες ὅπως ἀναλάβωσι διδασκαλίαν, παρακαλοῦνται νὰ ἀποστείλωσιν ἐγκαίρως τὰ πιστοποιητικά σπουδῆς, ἢ ἀντίγραφα αὐτῶν, εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κοινότητος, σημειοῦντες καὶ τὴν αἰτουμένην ἀντιμισθίαν.

Ἐν Πόρτ-Σαΐδ τῇ 5)18 Ἰουν. 1919.

Μετὰ διακεκριμένης ὑπολήψεως

Ὁ Γραμματεὺς Ὁ Πρόεδρος

Α. ΛΑΓΑΚΗΣ. Δ. Ι. ΠΑΠΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Κύριε,

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ καταστήσω ὑμῖν γνωστὸν ὅτι συνέστησα ἐν Λάρνακι γραφεῖον, ὅπερ θὰ ἐκτελῇ ἀγοραπωλησίας διὰ λογαριασμὸν τρίτων, μεσιτείας, φορτώσεις, ἐκτελωνίσεις, ναυλώσεις πλοίων καὶ παντὸς εἴδους ἐργασίας ἐπὶ προμηθείᾳ.

Ἡ μακρά μου πεῖρα καὶ τὸ γνωστὸν τῆς χαρακτῆρός μου θὰ ὦσιν, ἐλπίζω, ἱκανὰ σύστατικά διὰ νὰ μοὶ ἀναθέσητε τὰς ἐργασίας σας.

Λάρνακι τῇ 1-1)24)6)1919.

Διατελῶ

Μιχαὴλ Κωνστ. Ἀγειώτης.

(5—1)

ΔΗΛΩΣΙΣ

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ πληροφορήσω τοὺς τιμῶντάς με διὰ τῆς ζητήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν μου, ὅτι ἀπὸ τῆς 1)14 προσεχοῦς Ἰουλίου θὰ ἀνέλθω διὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας εἰς Καλοπαναγιώτην προσληφθεῖσα ἐκεῖ ὑπὸ πολλῶν πελατίδων καὶ πελατῶν μου.

Λευκωσία, τῇ 17)30 Ἰουνίου 1919.

Ἑλένη Χειμωνίδου

Ποσοκόμος.

ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΕΙΟΝ Μ. Χ. ΜΤΑΩΝΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Κεντρικὴ ὁδός.

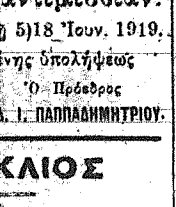

Ἔφθασαν τὰ ἀναμενόμενα ἐξ Ἀμερικῆς ὡρολόγια νίκελ διαφόρων εἰδῶν μετὰ ραδίου. Δεικνύουν τὴν ὥραν εἰς τὸ σκότος διὰ φωσφορισμοῦ. Εἶναι στερεά, ἀκριβῆ καὶ εὐθηνά, ὅπλ. τιμαὶ μετριοπαθεῖς.

ΚΑΛΩΝ ΧΩΡΙΩΝ-ΠΕΔΟΥΛΑΣ

Γίνεται γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τῆς 20 Ἰουνίου (ν. ἡ.) θὰ τακτοποιηθῇ ἀπὸ Καλοῦ Χωρίου εἰς Πεδουλᾶν ἅμαξα τοῦ κ. Ε. Π. Ζαμπερίνη, ἐγένετο δὲ πρόνοια ὅπως οἱ ἐπιβαίνοντες εὐρίσκωσι καθαριότητα, πρόθυμον ὑπηρεσίαν εὐγενῆ συμπεριφορὰν καὶ ἀγῶγια συγκαταβατικά. 3—2

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ FORD FORD FORD

Φέρεται εἰς γνῶσιν τοῦ ἀξιοτίμου κοινοῦ ὅτι τὸ παγκοσμίου φήμης ἐργοστάσιον **FORD MOTOR C°**, NEW YORK, ἐπανήρχισε τὰς ἀποστολάς του δεχόμενον παραγγελίας αὐτοκινήτων εἰς τιμὰς ἀνεπιδέκτους συναγωνισμοῦ.

Ἡ τιμὴ τοῦ γνωστοῦ *Latest New Touring Model* μὲ πέντε ἀναπαυτικὰς θέσεις καὶ μὲ παράδοσιν εἰς Κύπρον εἶναι £220.0.0.

Ἡ πρὸς τὰ πεφημισμένα αὐτοκίνητα FORD προτίμησις ἐπιβάλλεται καθ' ὅτι ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων εἶναι τὰ μόνα ἀνεγνωρισμένα διὰ τὴν κομψότητα, στερεότητα, τὸ εὔκολον τοῦ χειρισμοῦ, οἰκονομίαν βενζίνης κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Τὰ αὐτοκίνητα *Ford* διατρέχουν μετὰ ἰλιγγιώδους ταχύτητος ἀποστάσεις εἰς ἐλάχιστα χρονικὰ διαστήματα καὶ τοῦτο διὰ τὴν ἰδεώδη τελειότητα τῶν κινητηρίων μηχανημάτων των.

Διαρκὴς παρακαταθήκη ἐν Κύπρῳ ὅλων τῶν ἀναγκαίων ἐξαρτυμάτων.

Διὰ περισσοτέρας πληροφορίας οἱ θέλοντες νὰ παραγγείλωσιν ἂς ἀποταθῶσι πρὸς τὸν ἐν Κύπρῳ Γενικὸν ἀντιπρόσωπον

Β. Σ. ΠΕΤΡΙΔΗΝ

(13—3) Λευκωσίαν.

Ο ΠΑΝΗΓΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Ὁ Ρέυτερ μετέδωκε τηλεγραφικῶς τὴν ὑπογραφὴν τῆς εἰρήνης ὡς ἑξῆς:

Βερσαλλίαι 28 Ἰουνίου 6 40 μ. μ.

Ἡ δόξα τῆς πόλεως ταύτης τῶν παλαιῶν ἡμερῶν, ἀνέζησε σήμερον ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν παγκοσμίως ἱστορικῶν γεγενῆσθαι ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑπογραφὴν τῆς εἰρήνης. Ἡ ἀληθινὴ ἡ ἡμέρα ἦτο περιβεβλημένη μὲ πᾶσαν τὴν ἁρμόζουσαν πομπὴν· ζωηρὰ κίνησις εἰς τὰς ὁδοὺς ἀπὸ πρωΐας μὲ θριαμβικὴν μουσικὴν, στρατιωτικὰς παρελάσεις, μὲ ποδοβολητοὺς ἵππων, μὲ τύμπανα καὶ σάλπιγγας ἀπαυταχοῦ· τεράστια προσῆλθον πλήθη ἐκ Παρισίων διὰ νὰ ἴδωσιν ἐρχομένας καὶ ἀπερχομένας τὰς διακεκριμένας προσωπικότητας κατὰ τὸ ὁριστικὸν τέρμα τοῦ δράματος τοῦ πολέμου. Ἡ τελετὴ τῆς ὑπογραφῆς ἔλαβε χώραν εἰς τὸν Πύργον τῶν Βερσαλλιῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν Κατόπτρων, τῷ περιλάμπρῳ τούτῳ θολωτῷ διαμερίσματι ὡραίων καὶ καλλιτεχνικῶν διαστάσεων μὲ ἐξαισίας τοιχογραφίας καὶ κατ' ἐξοχὴν λαμπρῶς διακεκοσμημένον μὲ θησαυροὺς τέχνης ἀπαραμίλλου μεγαλείου.

Βερσαλλίαι 28. Τὸ κέντρον τῆς αἰθούσης κατέλαβε μία ἐνεγερθεῖσα ἐξέδρα μὲ πολυτελῆ διάκοσμον παρασκευασθεῖσα διὰ τοῦ προεξάρχοντος τῆς Διασκέψεως· μία ἄκρα τοῦ μεγάρου ἐπλαισιώθη διὰ 400 διακεκριμένων θιατῶν, ἐν οἷς διπλωμάται, ναυτικοί, καὶ κυρίαι τινές· ἄλλο ἄκρον τοῦ μεγάρου ἐπλαισιώθη δι' ἴσου ἀριθμοῦ δημοσιογράφων. Ἡ σκηνὴ ἦ ὁ ὅσον λαμπρὰ ὅσον καὶ σεμνή· οἱ Συμμαχοπληρεξούσιοι προσῆλθον πρῶτοι μετὰ τούτους ἦλθον οἱ δύο Γερμανοὶ πληρεξούσιοι, ὁ Μοῦλλερ, ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ὁ Μπέλλ τῆς συγκοινωνίας, εἰτινες, μὴ προελθόντων τῶν λοιπῶν, συνῆλθαν νὰ ἀντιπροσωπεύσωσι τὴν κατεστραμμένην χώραν διὰ τὸ θλιβερὸν καθήκον. Ἡ αἴθουσα ἐπλατρώθη εἰς τὸ ὑψηλότατον σημεῖον ὅταν ὁ Κλεμανσὸ ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδρίας· καθήμενος ὁ γέρων πρωθυπουργὸς εἶπεν ἐν συντομίᾳ ὅτι αἱ Σύμμαχοι καὶ συνημμένοι Κυβερνήσεις συνέφωνησαν εἰς τοὺς ὅρους τῆς εἰρήνης ἡ ὑπογραφὴ καὶ ἡ μεταφορά αὐτῆς καὶ ἐπιστοποιήσεις τῶν ὁμοίων δηλοῖ σεβαρὸν ἔργον.

Ὁ Κλεμανσὸ εἶτα προσεκάλεσε τὰ μέλη τῆς Γερμαν. Δημοκρατίας νὰ ὑπογράψωσι πρῶτοι. Περιεργὸς διακοσμὴ ἐκ τῆς Γερμανικῆς τραπέζης ὑπῆρξε μία δοκὸς, σχεδὸν κραυγή. Ρόυ, Ρόιχ (Βασίλειον) ὁ Κλεμανσὸ διεβεβαίωσε ἐπ' ἀνείμε «Ράιχ». Οἱ Γερμανοὶ μετὰ τοῦτο ἀμέσως ἠγέρθησαν καὶ ἔθεσαν τὰς ὑπογραφὰς αὐτῶν τὴν 3, 12' ὁ Μοῦλλ πρῶτον, εἶτα ὁ Οὐίλσων καὶ ἡ Ἀμεσικὰ ἐπὶ ἀντιπροσωπείᾳ, μετὰ τούτους ὁ Λεῦδ Τζῶρζ καὶ ἡ Βρεττανικὴ ἀντιπροσωπεία ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Μπόναρ Λῶ, τοῦ Μίλνερ, τοῦ Μπάρνε καὶ τοῦ Μπάλφουρ καὶ εἶτα οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἰάπωνες· ἅπασαι αἱ ὑπογραφαὶ ἐτέθησαν περὶ τὴν 3.35', μεθ' ὃ ὁ Κλεμανσὸ ἐκήρυξε λήξασαν τὴν τελετήν.

ΑΝΑΤΙΝΑΞΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΝΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

Τὸ ἀγγλικὸν Ναυαρχεῖον ἀνακοινοῖ τῇ 9)22 Ἰουνίου ὅτι τὰ ἐν Σκαπαφλόου γερμανικὰ πολεμικὰ σκάφη κατεβυθίσθησαν ὑπὸ τῶν γερμανικῶν πληρωμάτων αὐτῶν, πλὴν τοῦ θωρηκτοῦ «Βάδης». 5 ἐλαφρὰ καταδρομικὰ κατεποντίσθησαν καὶ τὰ λοιπὰ τρία ἐρρίφθησαν εἰς τὴν ξηρὰν ἢ ἀφέθησαν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας καὶ τὰ λοιπὰ κατεβυθίσθησαν. Ὁ Γερμανὸς ἀντιναύαρχος καὶ πλεῖστοι γερμανοὶ ἐκ τῶν πλοίων εὑρίσκονται ὑπὸ φρούρησιν ἐπὶ Βρεττανικῶν σκαφῶν, μικρὸς ἀριθμὸς γερμανῶν ἐφονεύθησαν καὶ ἐπληγώθησαν. Συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς ἀνακωχῆς τὰ πλοῖα ἦσαν περιωρισμένα μετὰ τῶν πληρωμάτων ὡς φύλακες ἄνευ βρεττανικῶν φρουρῶν ἐπὶ τῶν πλοίων.

Τὸ ἱστορικὸν τοῦ γεγονότος τούτου ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ὁ γερμ. στόλος ἐβυθίσθη τῇ διαταγῇ τοῦ ἀντιναύαρχου Φὸν Μέουρελ· ἀντίγραφον τῶν ὁδηγιῶν τούτων ἔχει εὑρεθῆ· ἀποδέχεται οὗτος τὴν εὐθύνην καὶ λέγει ὅτι ἀνέγνωσεν εἰς γερμανικὴν ἐφημερίδα ὅτι ἡ ἀνακωχὴ ἔληξε τῇ 6)21 Ἰουνίου λέγει ὅτι ἐβύθισε τὰ πλοῖα συμφώνως πρὸς τὰς διαταγὰς τοῦ πρώην Κάιζερ ὅστις κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ἐπιστολὴν μηδέποτε νὰ παραδίδωνται. Φαίνεται ὅτι ὁ φὸν Μέουρελ ἐταξίδευσεν εἰς Βερολίνον πρὸ τινῶν ἑβδομάδων προφασισθεὶς ἀσθένειαν καὶ ἐπέστρεψεν ἀμέσως. Ὡς λέγει αὐτόπτης, ἕκαστον γερμανικὸν πλοῖον ὕψωσε σημαῖα ἐπὶ τοῦ κυρίου ἱστοῦ, πλεῖστα δὲ καὶ σημαίαν ἐρυθρὰν ἐπὶ τοῦ πρωραίου ἱστοῦ. Τὸ θέαμα τῆς παρατάξεως καὶ ἐξωθήσεως κατὰ τῶν βράχων τῶν πολεμικῶν σκαφῶν, ὧν ἕκαστον ἐξηφανίζετο ἐκάστοτε ἐντὸς νέφους ἀτμοῦ καὶ ἀφροῦ ἦτο λίαν ἀξιοπαρατήρητον.

Ἦτο μέγα τὸ ἔργον τῆς συλλογῆς πεντακοσχιλίων γερμανῶν κολυμβώντων ἢ ἐπιβαινόντων λέμβων, πολλοὶ τῶν ὁποίων ὕψωσαν σημαίας λευκάς. Οἱ ἀξιωματικοὶ συμπεριφέροντο ἀλαζονικῶς ὅτε ἐπεβιβάσθησαν εἰς βρεττανικὰ σκάφη εἰς τούτων διέταξε τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἄνδρας νὰ ζητωκραυγάσωσιν ἕτερος, δεικνύων τὸ γερμανικὸν ναυτικὸν εἶπεν: «Ἴδετε πῶς τὸ γερμαν. ναυικὸν βυθίζεται μὲ τὰς σημαίας κυματίζουσας».

Τοῦτο δὲν ἦτο ἀληθές, διότι ὅτε οἱ Βρεττανοὶ ἀνῆλθον ἐπὶ τῶν πλείστων αὐτῶν εὗρον τὰς σημαίας ὑπεσταλμένας. Ἐκ τῶν πυροβολισμῶν ἐφονεύθησαν 6 καὶ ἐπληγώθησαν 10 γερμανοί. Αὐθεντικῶς δηλοῦται ὅτι οἱ ὅροι τοῦ περιορισμοῦ τοῦ στόλου διετυπώθησαν ὑπὸ συμμαχικοῦ συμβουλίου καὶ ἡ εὐθύνη του ὅτι ὑπῆρχον γερμανικὰ πληρώματα ἐπ' αὐτοῦ βαρύνει ἐξίσου ἅπαντας τοὺς Συμμάχους.

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Βερολῖνον 10)23.—Τὸ νέον γερμανικὸν ὑπουργεῖον ἐσχηματίσθη, περιλαμβάνει δὲ τὸν Πάουερ πρωθυπουργόν, τὸν Χέρμαν Μοῦλλερ ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν, τὸν Δαυὶδ τῶν ἐσωτερικῶν, τὸν Μπέλλ τῆς Συγκοινωνίας καὶ τῶν ἀποικιῶν, καὶ τὸν Νόσκε τῆς Ἀμύνης. Ὁ Ἔρζεμπεργ εἶνε ἀντιπρόεδρος εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο.

Παρίσιοι 9)22. (Διὰ Ζυρίχης) Τὸ Ρουμανικὸν ὑπουργεῖον παρητήθη· πιστεύεται ὅτι ὁ Τάκε Ἰωνέσκο θὰ σχηματίσῃ νέον Ὑπουργεῖον.

Τὸ νέον Ἰταλικὸν ὑπουργεῖον συνεκροτήθη ὡς ἑξῆς:

Νίττη πρωθυπουργὸς καὶ ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν, Τιττόνη τῶν ἐξωτερικῶν, Ρώσση τῶν ἀποικιῶν, Τετέσκο τῶν οἰκονομικῶν καὶ Δάντε Φερράρη τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ ἐφοδιασμοῦ.

Σ. Κ. Φ. Ἕνεκεν ἐσφαλμένης μεταφράσεως ἐδημοσιεύθη ὅτι τὸ ὑπουργεῖον Ὀρλάνδο ἔπεσεν ἡττηθὲν εἰς πρότασιν περὶ μυστικῆς συνεδρίας, ἐνῷ φαίνεται ὅτι ἔπεσε καταψηφισθὲν ἐν μυστικῇ συνεδρίᾳ τῆς Ἰταλικῆς βουλῆς ἀγνωστὸν δὲ εἶναι τὸ προταθὲν καὶ καταψηφισθὲν ζήτημα.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἔχω πρὸς πώλησιν 2 Ἀνεμόμυλους 14 ποδῶν διαμέτρου τοποθετημένους καὶ ἐργαζομένους θαυμάσια ἐντὸς τοῦ ἐν Βερωσίοις κήπου μου. Εἶνε μεγαλείτεροι τῶν Ἀνεμόμυλων *Toronto* καὶ ἡ ποσότης τοῦ ἀντλουμένου ὕδατος περισσοτέρα κατὰ 40 ο)ο. Εἶναι ἐντελῶς καινουργεῖς καὶ παρέχω πᾶσαν ἐγγύησιν ὡς πρὸς τὴν στερεότητα αὐτῶν καὶ τὴν ποσότητα τοῦ ἀντλουμένου ὕδατος.

Ἔχω ἐπίσης πρὸς πώλησιν μίαν Πετρελαιομηχανὴν 7 ἵππων δυνάμεως εἰς καλὴν κατάστασιν, τοποθετημένην δὲ καὶ ἐργαζομένην ἐντὸς τοῦ κήπου μου μὲ κεντρόφυγα ἀντλίαν.

Βαρώσια, 13 Μαΐου 1919.

(5—5) Ἀλέξ. Δημητρίου.

ΣΤ. ΤΣΟΛΑΚΙΔΗΣ & Μ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ

ΕΝ ΛΑΡΝΑΚΙ (ΚΥΠΡΟΥ)

Ἀναλαμβάνουσιν ἐκτελωνήσεις, φορτώσεις καὶ ἐκφορτώσεις Ἐμπορευμάτων ὑπὸ τοὺς συμφερωτέρους ὅρους.

Ὑπεύθυνος Ἐκδοτρία

ΜΑΡΙΤΣΑ Ε. ΠΕΤΡΙΔΟΥ

Τύποις «Λευκωσίας» Πετρίδου καὶ Νικολάου.